

életi

HIRADÓ

VII. ÉVFOLYAM, 24. SZÁM

ÁRA: 1,50 FT

1963. JÚNIUS 14.

Szeretettel, hálával...

A Balassagyarmati Megyei Börtönben töltöm büntetésem. Munkámat szeretem, a rám bízott feladatokat a legjobb tudásom szerint elvégzem, mert úgy érzem, a munka egyik legfontosabb tényezője annak a célnak, ami a megjavulás, a becsületes emberré válás, a megtisztulás folyamatát hozza létre.

Sajnos, rövid ittlétem alatt is tapasztaltam, hogy nem mindenki gondolkodik így. Vannak, akik hanyag, felegyelmeztelen munkát végeznek. Ez megnyilvánul beszédükben is. Trágár, ocsmány kifejezést használnak egymással szemben. Számtalan esetben fültnűj voltam olyan kijelentéseknek, amikor az illető elítélt a legcsúnyább szavakat mondta az édesanyjáról egy másik elítélt társának.

Az ilyen ember, aki így beszél, aki trágár szavakkal illeti édesanyját, kiállította magáról az erkölcsi gondolkodási bizonyítványát. Az ilyen elítélt kirekötött minden emberi mivoltából, mert azt az anyát szidja, káromolja, aki az életének létrehozója, aki felnevelte, aki küzdött és fáradt érte.

Aki így beszél és gondolkodik, annak a magatartása és erkölcsi felfogása is nagyon alacsony színvonalon áll. Gondoljunk inkább szeretettel a szülőkre, akik annyit fáradtak értünk, akik megtanítottak járni és beszélni, akik minden nehézségünkben és bajunkban segítő kezet nyújtanak felénk.

A büntetésünk ideje alatt döbbenünk rá arra, hogy bűncselekményünk veszélyeztetett a társadalmat, családjunkat, minden ember nyugalma. Döbbenünk rá arra, hogy a szocialista társadalomban nem lehet és nem szabad bűnözni. A mi társadalmunk minden embert befogad, aki betartja a társadalmi együttélés szabályait. Úgy kell élnünk és dolgozunk, hogy társadalmunk bocsássa meg korábbi bűntudatunkat, törvénysértéseinket.

Ilyen gondolatok foglalkoztassanak bennünket és az, hogy szabadulás után milyen erővel, megváltozott életfelfogással helyezkedünk el, és hogyan illeszkedünk be a társadalomba.

Ne bántuk az édesanyjainkat. Szeressük és tiszteljük őket. Gondoljunk arra, hogy milyen öröm és boldog érzés, ha kedves, biztató sorait olvassuk. Mennyi remény, mennyi szeretet árad ezekből a sorokból. Milyen kellemes öröm ér bennünket, ha csomagot kapunk, és milyen jó étvágyal fogyasztjuk el a hazait. Szívesen érezzük anyai simogató kezét minden darabon, minden falaton!

Ne éljünk vissza jószágunkkal, szeretetünkkel. Oértük is viselkedjünk emberhez méltóan, bizonyítsuk be, hogy méltók vagyunk a szeretetükre. Erdemeljünk ki megbecsülésüket, szeretetüket.

Horváth János
elítélt, Balassagyarmat

A BRIGÁDVEZETŐ ÉS KÖVETŐI

A brigádtagok legfőbb kötelessége

Szép a határ. A rohamosan növekedő kukorica és a cukorrépa egészséges zöldje, mintha feledtetni akarná, hogy a hosszú, fagyos tél után megkéséset a tavasz. Újra megszokott június eleji arcát mutatja a föld, s csak imitt-ámutt árulkodik még holmi természeti rendellenességről.

A nagyfai határban az idő is, az ember is igyekszik pótolni a kiesést. Melegen süt a nap, s egy jókora táblában a cukorrépa sarabolják az elítéltek. Fürgé mozgásuk azt sejteti, hogy sietős a dolguk. Iparkodnak jó eredményt elérni, már csak azért is, mivel Erdődi András elítélt brigádját a legjobbak között emlegetik a gazdaság vezetői.

A legjobbak között

A tavaszi mezőgazdasági munkák során volt olyan nap, amikor 130 százalékos eredményt is elért ez a brigád. S bár többször igen gyomossak voltak a megmunkálásra rájuk bízott földek, de még így is száz százalék fölött van az átlagteljesítményük.

— Mindez a brigádtagok összefogásának, igyekezetének köszönhető — jegyzi meg szerényen Erdődi elítélt, a brigád vezetője.

Ez így igaz! Mindez azonban nem csökkenti a brigádvezető szerepét sem. Erdődi András tevékeny helytállása, a közösséggel szemben tanúsított felelősségérzete több a szabad életre készült elítélt pusztá lelkiismeretességénél. Ő sokszorosan felelősnek érzi magát a brigád sorsáért, iparkodik munkájáért, felegyelmeztet magatartásáért.

— Tavaly augusztusban kerültém a brigádroz — mondja Erdődi elítélt. — Néhány nappal ezután a munkahelyparancsnokság engem bízott meg a brigád vezetésével. Tíz hónap telt el azóta, s ahogyan az eredményeink mutatják, többé-kevésbé elégedettek lehetünk azokkal.

Tisztességes szándékkal

Erdődi elítélt nagyon helyesen látja a brigád munkáját. Nem esik túlzásokba: nem nagyítja fel az eredményeket, s nem igyekszik kisebbiteni az esetleges hiányosságokat sem. Ez így jó, így helyes a brigád valamennyi tagjára nézve. Hiszen az eddigieknél csakis úgy tudnak még jobb eredményt elérni, ha a jó és rossz tulajdonságait egyaránt figyelembe veszik.

A brigádtagok többségének is ez a véleménye. Igyekeznek

e szerint élni és dolgozni. Szorgalmukra, helyes gondolkodásmódjukra jellemző, hogy most, amikor Erdődi elítélt harmad kedvezményrel szabadul, úgy vélekednek: „Igyekezzünk ezután is eredményes munkát végezni!”

Kedvezményrel szabadul

— Kedvezményes szabadulásom nem ritkaság számomba, nem egyedülálló eset — vélekedik a brigádvezető —, mégis jó hatással van a többiekre. Azt látják belőle, hogy érdemes felegyelmeztet élni és dolgozni.

Erdődi András több mint egy évvel hamarabb kerül haza a családjához, mint ahogyan a büntetés ideje lejár. Nagy öröm ez az olyan ember számára, aki öszintén megbánta bűncselekményét, s valóban tisztességes szándékkal megy vissza a szabad életbe. De mivelhogy Erdődi elítélt követésre érdemes elhatározása nem egyedülálló ebben a brigádban, így többen osztoznak a brigádvezető nagy örömeiben.

Sajnos ebbe az örömbé öröm is vegyül. Amíg Biszóczi Györgyöt, Szűcs Sándort és a többi szorgalmasan dolgozó elítélteket még jobb munka végzésére ösztönzi a brigádvezető kedvezményes szabadulása, addig egyesek hanyagul végzik a munkájukat, és nem átalakodnak olyan kijelentést tenni: „Minket nem munkára ítélték...”

A brigádban több vita volt már emiatt. Bozsányi Elemér és Szabó Ferenc elítéltek nem egyszer megkapták már a többiekétől: „Hiába hívatkoztok arra, hogy odakint minden másképpen lesz. Nem pazaroljátok majd semmittevéssel az időt, dolgozni fog-

tok. Ki hiszi el ezt? Az igazság az, aki büntetése ideje alatt nem végez rendes munkát, az a szabad életben sem cselekszik különben...”

S hogy ez mennyire igaz, arra számtalan példa szolgál az elítéltek előtt is. Többen vannak a letartóztatottak között olyan emberek, akik éppen azért kerültek vissza a börtönbe, mert újra csak dologtalan, munkakerülő életet akartak folytatni. Márpedig az ilyen életnek minden esetben börtön a vége. Ezt viszont még egyszer aligha akarhatja magának Bozsányi és Szabó elítélt.

Mire számíthatnak a szabadulók Szabolcs-Szatmárban?

Munkaszerető, szorgalmas népéről legalább olyan jól ismerik a szabolcsiakat az országban, mint az itt termelt jonathánról. Ilyen gondosan művelt határt ezáltal is keveset láttunk. A táblák jóval nagyobbak mint régen voltak, egyik-másik vetésterület eléri, sőt, talán meg is haladja a száz holdat. Megszaporodtak errefelé is az utóbbi években a termelőszoftkezetek. Közülük néhány már országos hírű. Jó úton halad a többi is.

A valamikori szegény Szabolcs mind erőteljesebben gazdagodik. Hát még ha egész termést adnak majd azok az új telepítésű, fiatal gyümölcsösök, amelyeket az út két oldalán láttunk. Nem véletle-

Több szabadulót helyeztek már munkába

— Tudomásunk van arról — mondták a megyei tanács munkaerő-gazdálkodási osztályán —, hogy Szabolcs-Szatmárból a zalai olajbányákhoz is jártak dolgozni emberek. Ezer kilométernél többet utaztak, ha egyszer-egyszer látni akarták a családjukat. Sokan családostól vándoroltak el innen.

— És most? Bizonyára történt itt is változás.

— Nem lehet összehasonli-

Nagyszabású felújítást és építkezést folytatnak Vácott a Forte-gyárban. Új épületekkel és berendezésekkel bővítik a gyárat, s a teljes rekonstrukciót 1965-ben fejezik be. A felújításra 300 millió forintot fordítanak. Képünkön: Beemelik a gyár saját tervezésű szárító alagútját a hármasszámú papírgyárhoz

nül kapta Nyíregyháza az ország egyik legnagyobb és legmodernebb almatárolóját a közelmúltban. Alig építették meg, máris kicsinek bizonyult: a tervek szerint újabb kétezer vagonos befogadóképességű épületrésszel bővítik. Nem is annyira tároló, inkább gyümölcskombinát ez. 1964-ben az új nyíregyházi konzervgyár is dolgozni fog már.

Volt idő, amikor a nyírségi sívó homokról menekültek az emberek, mert ez a föld kenyérből sem termett eleget, de munkás sem kellett annyi az uradalomnak, amennyit e széles kiterjedésű, népes községekkel teletűzdelt vidék adni tudott volna.

tani a mai Szabolcsot a réggel. Megszelídítjük, termővé tesszük a homokot. Termelőszövetkezeteink jó úton haladnak. Erejük is van már ahhoz, hogy — egy példával éljünk — nagyobb mennyiségű gyümölcsösöket telepítsenek. Leginkább az alma szereti ezt a vidéket. Jó termést szoktunk betakarítani. Nagyon kellett az új almatároló. Több a munkalehetőség is, különösen szezonban. Majd minden üzemenk bővül a közeljövőben. Egyik-másik helyen már meg is kezdtek az építkezést. Erdemes megemlíteni azt az 1300 dohánypajzát is, amelyet még ebben az évben kap a megye. A dohányipari növény, a dohányföldek gyarapításával Szabolcs-Szatmár iparosodá-

sát is gyorsítjuk. Nem ismerjük az építési terv minden részletét, azt azonban határozottan tudjuk, hogy szép fejlődés előtt állunk.

— Tart még a népvándorlás a megyében?

— Elég sokan járnak még ki a megyéből. Ilyen szempontból korai volna kielégítőnek mondani Szabolcs-Szatmár helyzetét. Tervünk, hogy a ma meg kijáró embereket is idehaza tartjuk. Hadd legyenek mindig együtt a családdal, hadd fordítsák hasznosabb dolgokra — mondjuk pihenésre — az utazással töltött időt is. Anyaglag is előnyösebb lesz. „Idegennek” már nem adunk munkaerőt. Ezt is elérjük.

— A közkegyelem után jött-e sok szabadult ember a megyébe?

— Többen felkerestek bennünket. Munkába állításuk nem okozott problémát. Voltak, akik a szabadulás utáni napon már dolgozhattak is. Tudomásunk szerint ketten nem fogadták el a felajánlott állást. Kizárólag a szakmájukban akartak elhelyezkedni. Meg kell értenünk a szabadulóknak, különösen akik vidékre jönnek, hogy nincs mindig lehetőség a szakma szerinti elhelyezkedésre. Az a lényeg, hogy dolgozhassanak. Különböben kellemetlen helyzetbe kerülhetnek másodsor is. Ismerünk már olyan embereket, akik addig válogatták a munkát, míg nem visszakérültek a börtönbe. Amikor már biztos kenyér van az ember kezében, könnyebben kivárhatja a jobbat, a szaktudás nyújtotta nagyobb kereseti lehetőséget.

Ami hátráltatja a szabadulók elhelyezését

— Ezt mondták nekik is?

— Ezt minden esetben elmondjuk annak az embernek, aki hozzánk fordul segítségért. Annál is inkább, mert akik a börtönből jönnek, nem élvezhetnek azonos jogokat azokkal, akik mindig becsületesen dolgoztak azért, hogy Szabolcs-Szatmár megye kikerüljön abból a szegénységből, amiben a felszabadulás előtt volt. Ez így igazságos. De általában emberségesen fogadják őket. Berta Mihály Sopronkőhidáról szabadult. Új munkahelyen előleget adtak neki, hogy könnyebben boldoguljon. Gyakori eset. Kedvezményt, illetve segítséget jelentett az is, hogy a vállalatnál kapott ellátásért utólag kellett fizetnie. Ez Tiszavasváron történt.

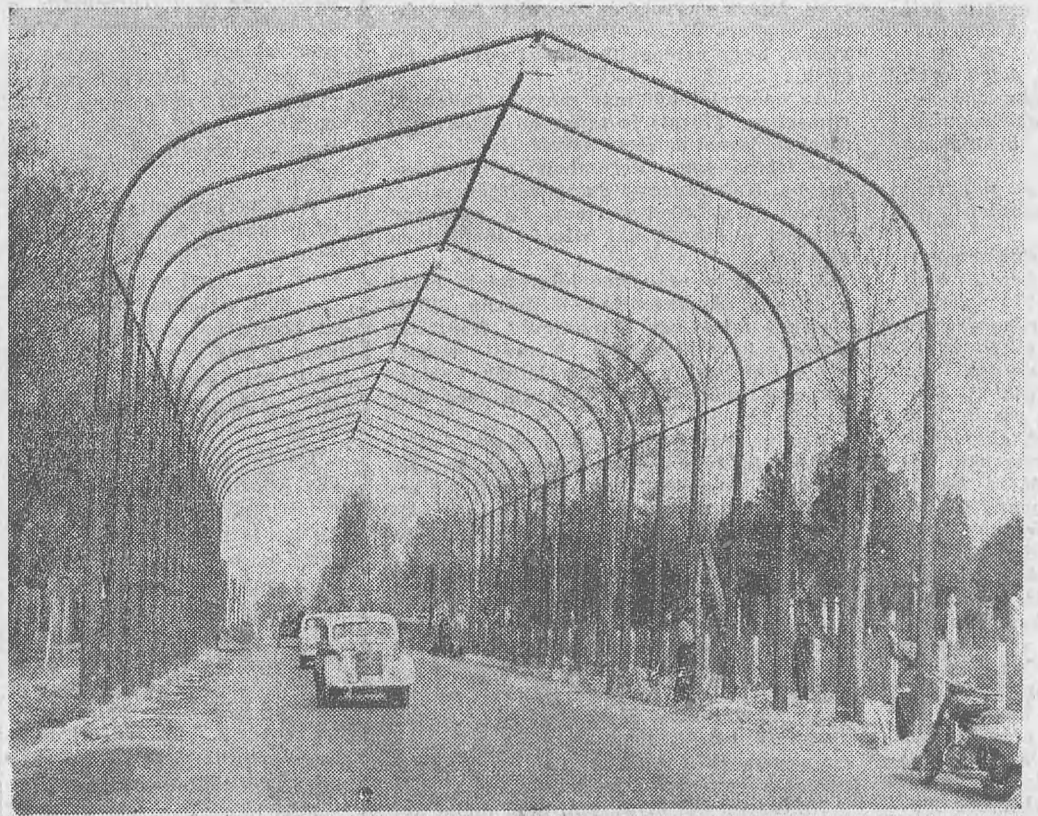
— Hallottak-e már segítségnyújtással kapcsolatos visszaélésekről?

— Előfordul. És ez baj. Ahova olyan elítéltet küldünk, aki továbbra sem tud uralkodni magán, és meglopja az új munkahelyét is, az illető „lelépése” után hiába küldünk másik volt elítéltet, nem veszik fel. Semmi sem rontja annyira a szabadult elítéltek hitelét, mint az említett visszaélések, az általuk elkövetett újabb lopások, csalások, egy szóval, bűncselekmények.

— De nem reménytelen a helyzet...

— Ha nehezen is, azért boldogulunk — mondták befejezésül a megyei tanács munkaerőgazdálkodási osztályán. — Bár nincs bő választék a lehetőségeken, a munkahelyekben, mindig találunk valamilyen megoldást. S a jövőben, hiszen szépen fejlődik a mi megyénk is, sokkal könnyebb lesz.

—acs—

A városkapu. Budapest felől érkeve Kecskemétre, a város előtt, készülő, új díszkapu fogadja az országút utazót. Szép, modernvonalú villanyoszlopokból állították össze, s az oszlopok tövébe szőlőlugast telepítettek, hogy nyaranta majd olyan legyen, mint egy zöld, árnyékot nyújtó alagút.

Tudnak-e változtatni eddigi életmódjukon a szokásos bűnözők?

Hosszú évekre elzártan a külvilágtól

Socialista társadalmi rendszerünkben évről-évre emelkedik dolgozó népünk életszínvonalára. Az emberek könnyebben dolgoznak, szebben, jobban, nyugodtabban élnek. Munkájuk által napról-napra olyan anyagi javakhoz jutnak, amelyre eddig nem volt lehetőségük, szórakozásukat, statisztikai adatok ékesen hirdetik, hogy az elmúlt évekhez képest, mennyivel több háztartási gépesítettek, mennyivel több gépkocsit, motorkerékpárt, televíziót vásároltak. Általános jelenség országunkban, hogy az emberek tartósabban, értékesebben szereztek meg pénzüket. Mindezek a javak nem az égből hullanak le, hanem kivétel nélkül a tisztességes, kitartó munka eredményeivel.

Sajnos, nem mondhatjuk el, hogy társadalmunkban már mindenki tisztességes. Az élet kleptomizált gyarmat, felületlen, könnyelmű emberek magatartásával megkárosítva másokat büntetlenül, lopva, rabolva élnek. A törvény minden esetben szigorúan lesújt a bűnösökre, így védi az embereket a társadalmat a bűnözéstől. Ugyanakkor, szocialista humanizmusától áthatva azon van, hogy a rossz útra tévedt, kártevő embereket nevelje, s a bűntetteik letöltése után a tisztesség útján visszavezesse a szabad életbe.

A megtévedt emberek nagy része valóban megbánta bűncselekményét és munkájával, magatartásával ezt be is bizonyítja. Vannak azonban

olyanok is, akik nem tanultak büntetésükből, a szabad életbe visszakérülve, tovább folytatják kártevőüket. Ezek a visszaesők, konok, meggróztott bűnözők. Számuk nem nagy, de mégis beszélni kell róluk. Valamennyien tudják, hogy bűnös cselekedetük nem marad megtorlás nélkül, s tettük elkövetése után rövid idő múlva ismét becsukódik mögöttük a börtön kapuja.

Hazánkban megszűnt a munkanélküliség, ma már nem kell az élet fenntartásáért bűncselekményt elkövetni. Munkáján keresztül mindenki hozzájárhat az élethez szükséges javakhoz. Felvetődik a kérdés: miért követnek hát el az emberek bűncselekményeket? Hiszen abból se nekik, se másnak nem származik előny, csak hátrány és szigorú büntetés.

Minden józan ember azon van, hogy szebbé, jobbat tegye életét, s nem azon, hogy önkregegye önmagát, s élete egy jelentős részét elzárva a külvilágtól, a börtönben töltse.

Több visszaeső elítéltet kérdeztünk meg: érdemes volt-e elkövetni újabb bűncselekményt? Határozottan „nem” volt a válasz. Nem volt érdemes: Nem jó a börtönben!

Akkor miért követnek el újabb bűncselekményeket? Miért kerülnek vissza egyesek? Talán nem lehet megszabadulni az újabb bűncselekményektől? Vagy nincs más megoldás? Nincs visszaut?

Most következő riportorozatunkban a visszaesőkről írunk. Az eddigi életükről, jelenükről, elképzeléseikről, jövőjükéről s arról, hogy mit várnak és mit várhatnak még az életől.

Lesz-e, lehet-e belőlük becsületes ember? Vagy továbbra is a börtönben fogják életük nagy részét eltölteni?

Elrontott életről, szomorú sorsokról beszélgettünk a bűntetteikért Sopronkőhidán töltő elítéltekkel. Hallgassuk meg, mit mondanak.

Balatinács János elítélt:
— Kisebbségi megkülönböztetések sorozatos betöréseikért tizenhét esztendőre vagyok börtönben. Úgy gondolom ez mindennél jobban kifejti multomat, eddigi felelőtlen magatartásomat, életemet. Fel se lehetne sorolni, mennyi mindentől fosztottam meg saját magamat. Sorsomon már hiába keseregnék, azon változtatni úgyse lehet, de

egyed szeretnék mondani,

főleg a fiataloknak: *ne juszanak soha oda, ahova én!* Ne sülyedjenek olyan mélyre, mert ez nem élet. Tíz-hétszáz esztendőig elzártan a külvilágtól... Jóformán azt se tudom, mi van a szabad életben. S mindennek saját magam vagyok az oka. Ezt az időt bepótolni már soha nem tudom.

— Nagy változás történhetett kint a szabad életben, és gyakran felvetem magamnak: én mindehhez mivel járultam hozzá? Azzal, hogy loptam, raboltam... Öszintén mondom, szabadulásom után hozzá akarok járulni ehhez a nagy építkezéshez. Sokat gondolkodom közeli szabadulásom. Néhány nap múlva kimegyek, de nem tudom elképzelni, hogy ilyen hosszú idő után hogyan tudok vissza-illeszkedni, hogy fogadnak majd az emberek és... hogyan tudok a szemükbe nézni...

Forró János elítélt:
— Soha az életben nem szerettem dolgozni. Mindig az élet könnyelmű részét kerestem. A korcsmák, az éjszakai élet, a nők, az újabb bűncselekmények kitervezése foglalkoztatott. Mi lett az eredmény? Tíz esztendőre vagyok börtönben. Azelőtt úgy gondolkodtam, hogy bűncselekmények elkövetéséből jobb anyagi feltételek közé kerülhetek mintha dolgoznék. Tévedtem, és ezért igen

drága tandíjat fizettem.

— Hosszú időnek kellett eltelnie, míg rájöttem, hogy a munka nem kényszer, hanem az élet alapja. Eleinte a börtönben sem akartam dolgozni, szokatlan volt számomra a munka. Még a börtönben is tetéztem a különben is nehéz napokat. Hiszen a fegyelmi zárkán töltött napokat levonták keresetemből, kevesebbet kerestem, s alig néhány forintért étkezhettem ki. Sok-sok napot töltöttem a fegyelmi zárkán, míg rádöbbentem, hogy korábbi elképzelésem helytelen és mire vezet.

— Mióta rendszeresen dolgozom, könnyebben telnek a napok, hetek, jobban szaporodik a szabadulásomra a pénz is, s úgy érzem, ezáltal kint is könnyebben fogok vissza-illeszkedni a társadalomba. Sokszor felteszem magamban a kérdést én is: Mit ért az életem eddig? Elszálltak az évek, kint az emberek jobb körülmények közé ke-

rültek, én meg lecsúsztam a legmélyebb pontra, ahova ember csak kerülhet. Négy fal. Állandó parancsszavak. Elzárva a szabadságtól, ez az én életem.

— Volt olyan időszak, amikor legszívesebben eldobtam volna magamtól az életet, megfutamodtam volna nehéz helyzetemből. Ez is akaratgyengeség volt, mint már annyiszor az életemben. Pedig mi is emberek vagyunk, és kell, hogy parancsolni tudjunk vágyainknak. Kell hogy

legyen akaratunk,

mert az akarat jó irányba hatva adja meg az ember értékét.

— Sokszor azt hittem, hogy belőlem már teljesen kihalt minden érzés, minden vágy és az akarat. De nem! Iskolába járok tanulok és kitűztem magam elé, hogy jó osztályzatokat fogok elérni. Sikerült. Valóra tudtam váltani, mert akartam! Dolgoztam, küzdöttem érte. Talán másoknak nem tűnik ez nagy dolognak, de számomra igen nagy szó...

Fodor Béla elítélt:
Fiatalember, mindössze huszonegy esztendő, és eddig öt esetben volt büntetve.
— Rendszeresen családi körülmények között nőttem fel. Szüleim külön élnek, otthonom nem volt, az utca nevelt.

Mint fiatal korú kerültem első ízben börtönbe, lopás miatt, s azóta kisebb megszakításokkal járok ismét vissza.

— Utoljára az elmúlt esztendőben szabadultam, s ismét itt vagyok Sopronkőhidán az élettől mindig kitaszított kaputám — mondja elkésereve —, soha nem kaptam szeretetet, melegséget.

Mit várhatok ezek után?

Ugyanazt, amit eddig, kivételtséget. Miért változna meg eddigi sorsom? Szabadulásom után elmentem dolgozni, azonban rövid idő után újból loptam. Így akartam anyagi előnyökhöz jutni. Letartóztatásom előtt egy héttel meg-nősültem, s aztán újra bevonultam a börtönbe. Szegény feleségem, képzelhetik mennyire csodálkozott, amikor elvitte. Mindegy, néhány napig jól éltem, kihaszálтам a szabadságot, a szabad életet és aztán „megbuktam újra”. Csak a feleségemet sajnálom. Vajon mi lesz vele? Szülei minden áron azt akarják, váljon el tőlem. Pedig szeretem őt...

— ZIMM —

Következik:
HELYRE LEHET ÁLLÍTANI AZ ELHIBÁZOTT ÉLETET.

A megbocsátásnak is van határa

Mindig visszaélt az otthoniak ragaszkodásával, szeretetével

A nevelővel érteztünk a kapásokhoz. A nevelő útközben említette, hogy az elítéltek hozzátartozói gyakran fordulnak a parancsnoksághoz, övéiknek jobb sorsot remélve. Persze, ez teljesen felesleges, ugyanis a bíróság ítélethirdetése után megszűnnek a kinti érdemek. Az ítéletben kiszabott büntetést az elítéltekre kötelező magatartási szabályok betartásával le kell tölteni. Kinti érdem ezen már nem segít, esetleg az elítélt példás magatartása, fegyelme, szorgalma könnyíthet a dolgon.

— Ilyen levelet kapott a parancsnokság Vörös Károly elítélt feleségétől is — mondta a nevelő.

A föld szélén jó ideig beszélgettünk Vörös Károly elítélttel. Ez a riadt tekintetű, halk szavú ember olyan jámbornak

látszik, azt hihetnénk, még a légynek se árt. Negyvenegy éves. Felesége, három szép gyermeke van. Rendezett családi körülmények között élhetne, mert szeretik őt — annak ellenére, hogy jelenleg negyedszer van szabadságvesztésre ítéltve.

Igen... Ez a megjelenésével, tekintetével, halk szavával szimpátiát keltő ember, négy esetben sértette meg a társadalom törvényeit, elkövetve olyan bűnöket, amelyekért először egy évet, máskor három hónapot, megint máskor három évet és utóbb tíz hónap szabadságvesztés-büntetést kapott. Ilyen sor után ki merné gondolni, hogy ez volt az utolsó? Inkább jogosabb iránta a kétely: mint a három hónapot a három év, vajon nem fogja-e ezt a tíz hónapot majd a tíz év követni?

Szavak helyett — jó cselekedetet!

Erre a kérdésre csak Vörös Károly elítélt adhatja meg a választ. De nem szavakkal! A szavai hitelét régen eljátszotta. Majd a cselekedetei megmutatják, mit ér. Ez jelenleg nem sok jóval biztat. Vörös elítélt sereghajtó a kapások között, noha a csoportban idősebbek, gyöngébbek — s mondjuk ki — tehetetlenebbek is vannak nála.

Életsorsáról elmondta, hogy régebben órásmester volt, és egyszer megszorult a család. Fogta a javításra átvett órát, s elzárkolosította. Így kezdődött. Ehhez hasonló volt a többi bűncselekménye is. De milyen „segítség” az, mely a bűn által évekre elszakít a családtól?... Vörös ezt nem akarja érteni, mert így beszél:

— Szerettem az órák szakmát. Úgy gondoltam, hogyha pénz kell, legalább lesz mihez hozzányúlni. Később nem bírtam abbahagyni, ezért le is

mondtam az órásmesterről. Legutóbb a szállítóállatnál dolgoztam. Szépen kerestem. Most az asszony, is jó helyen van. Dolgozik, s nem lesz szükség arra, hogy még egyszer valamihez is hozzányúljak...

Mindezt így, az a negyvenegy éves, komolyan vélt férfi az a háromgyermekes családapa mondta, aki mellesleg kereskedelmi érettségivel is rendelkezik. Micsoda torz életszemlélet! Micsoda erkölcsi vakág!

Megdöbbenő, hogy milyen téves felfogása van Vörösnek az emberiségről. Ha az ember szűkebben van, akkor kell nagyon vigyázni a becsületre! Mert akinek nincs becsülete, annak aztán igazán semmije sincs! A tisztességes ember jogosan bízza ki, ha az élet úgy hozza, nélkülözni is képes, de a becsületét sose adja fel. Egy jellemes ember nem fosztja meg magát ettől az egyetlen kincsétől, amire mindig mindent lehet építeni.

Sok bánatot okozott a családnak

Mondjuk ezt Vörös Károlynak. Lehajítja a fejét, gyanakvón les ránk, csendesen szól:

Mivel könnyíthet a helyzetén?

Arról nem beszélt, hogy könnyelműen mennyi pénzt költött italra, s mennyi időt csavargásra, a család mennyit nélkülözött miatta. hányszor nélkülözték őt... Dicsékszik a gyermekek szeretetével, ragaszkodásával... de vajon ez az arcáról, lényéből sugárzó gyöngédség néha nem csapott-e át vad brutalitással a családdal szemben?... Erről se beszél.

Akármielyen volt Vörös Károly, most a felesége is tenni szeretne az érdekében — de nem tud, mert a büntetés idején csak az elítélt magatartása könnyíthet a helyzetén. A miatta már oly sokat szenvedett övéi megbocsátják minden vétékét. Biznak benne... Még!

De az, aki annyi sok családot okoz azoknak, akik szeretik őt, vigyázzon! A megbocsátásnak is van határa.

Az odaadással, a szeretettel nem szabad játszani. A mindig s mindig rászédett megbocsátás, az odaadó nagy szeretet kegyetlen gyűlöletté változhat! S később, ha még annyira őszinte lesz is a büntetés, a jóakarát, a kiégett szeretetet nem gyújthatja fel többé — s nem lesz több megbocsátás!

Még hátra van félévnyi szabadságvesztés-büntetése. Ez idő alatt Vörös Károly elítéltnek bizonyítania kell. Össze

— Szégyellem magam...

— Van is miért!

A családra terelődik a szó. Elmondja, hogy legutóbb a feleségével egyik kisfia is eljött a beszélőre:

— Mondta a gyerek, szívesen haza, apuka. Majd ránézett az anyjára, s vigasztalta: anyuka ne sírj, mert akkor apu is sír... és sírt ő is.

Melegség van a hangjában, melegség van a tekintetében is, mikor erről a találkozásról beszél.

— Szereti őket?

Egy mély sóhajlás a válasza.

— Hogyne szeretném!... Elmondták, hogy Istvánka mindig keres: hol van apuka? Miért nem ő fürdet?...

Dicsékedve beszélt Tamásról, a legnagyobbikról, s nagy-nagy szeretettel a kislányról, Mariannáról, és ismét sóhajolt: — Milyen gondban lehetnek nélkülem! Ott az após, az anyós, mégse függnek tőlem úgy...

„Függnek?” Ez a szó fülöngött. Az előbb jóságról, megértésről, szeretetről beszélt. Megkérdezzük:

— Rosszak talán?

— Nem, csak virgoncok...

A költők által oly sokszor énekelt „megszépítő messzaség” jut eszünkbe. Meg a dal, hogy: „Csak a szépre emlékeztem...” S mindez nemcsak Vörös Károly elítélte értve, sokkal inkább a családjára vonatkoztatva. Mert mi rosszat tett a családjára Vörös Károly ellen? Soha semmi rosszat: El Vörös Károly a családjá ellen? Ha csak a börtönben töltött időket vesszük; a sok nélkülözést, amit ez idők alatt kiálltak és jelenleg is kiállnak miatta — döbbenetes, hogy mennyi sok rosszat tett a családjának! S mégis ragaszkodnak hozzá — szájalomból! Szeretettől? Vagy mindkettőtől... Mi mást tehetnének?

Vörös Károly, amikor otthon élt, amikor szabad ember volt, gyakran visszaélt ezzel a ragaszkodással, ezzel a szeretettel.

EMBEREK, SZAVAK, GONDOLATOK

Fény és árnyék

A közelmúltban nagyszerű lehetőséget kapott több szabaduló, hogy tetteikkel bizonyítsák be: erős akaratall, törvényeink tiszteletében, újra egyenes pályára terelődik életük kisiklott vonata. Akik ezt meg bíriák tenni, egész életük fény lesz.

Azért viszont, hogy ezt elérjék, sok mindent kell tenniük. Mindennap számot kell vetniük önmagukkal; többre, jobbra törekednek-e, mint tegnap?

Az idő meg fogja mutatni, hogy azok az elítéltek, akik most — előlegezve — kezükbe kapták óhajtott szabadságukat, hogyan élnek? Többségük bizonyosan nem fog visszaélni vele!

A fény és árnyék, mélység és magasság kibékíthetetlen, örök ellentétben áll egymással.

Azok az emberek, akik börtönben maradtak, keserű önmardossággal keresik okát annak, hogy „ők miért nem?” s „miért mások?”. Nyilvánvaló, emberileg érthető az, amikor egy hosszú idő eltelte irigységet érez a szabadulótól. de ennek az irigységnek nincs erkölcsi alapja!

A visszamaradt elítéltek ne veszítsék el emberségükbe vetett hitüket, akarjanak tisztán, becsületesen élni. Soha nem késső megfordulni a bűn útjára. A börtönben, munkahelyeken mindenütt kézenfekvő lehetőség a jóra törekvés bizonyításához: a munka, a művelődés.

Az ember csodálatos dolgokra képes, nemcsak a természetet, a saját természetét is képes átalakítani. A konok bűnöző is próbáljanak szakítani a becsületlen életükkel, kerüljék el az utakat, melyek újra lejtőre vezethetnek. Egyetlen embernek se legyen „mindegy”, hogyan él! Akkor a kiállított büntetés után majd tisztá tekintettel nézhetnek az emberek szemébe. Ha egyszer kijutnak a fényre, vigyázzanak, hogy útjukat ne kövesse többé árnyék...

— Cs. L.-né. —

Maga sorsa kovácsa

Huszonhárom éves ember, nyolc általános és két ipariskolája van. Sopronkőhidán, mint elítélt tanulta meg a szövmestereséget. Szabadulása után Budapestben segédművezetőként dolgozott az egyik szövógyárban. Itt követte el az újabb bűncselekményét is. Most magyaráz, védené, mentené magát. Még azt is mondja:

— Miért vagyok én konok? Nem érzem magam olyan elvetemült gonosztevőnek, hogy rablógyilkosokkal együtt legyek...

Az önérték tehát már megvan ebben az emberben. Túlzott is talán az öntudathoz mérten. Elmeséli élete sorsát is:

— Hathónapos koromban adtak menhelybe. Huszonegy éves voltam, mikor édesanyjamat megismertem, a nővérem vezetett el hozzá, aki szintén menhelyen nőtt fel...

A menhely után nevelőintézetek, majd a börtön következett Lórá István elítélt életében, mint egy felelőtlenül irányított életsors következménye. A múlt sötétéből indul ki a sorsa, s bűnök gyalog-ösvényei mellett felelőtlenkedik még manapság is.

Kik vezették? Milven hatások érték? Milyen felelősséggel iránvitták? Az élete eddigi eseményei erről nem sok jót beszélnek, s ő maga se. No de: ha a bűnös múltjáért, bűneitért másokat hibáztat, akkor bizonyítson ezután, a saját életével!

Felnőtt férfi. Tanult, olyan szakmája van, amelyből sok ezren élnek az országban tisztességesen. Már előtte is adva volt a lehetőség, hogy tisztességes körülmények között éljen, mégis ide jutott. Hogy ez egy „kölesönvett” forrasztószerszámon múlt, vagy többön is?... Maga intézte a sorsát. Tanuljon belőle, mert ki bízik az olyan emberben, aki felelőtlenül, túlbecsülve önmagát vissza-vissza bukdácsol.

Ne tegyen hát olyat, ami nem méltó egy tisztességes emberhez.

—sz—

Szovjet és amerikai beszámoló a világrakutató tanácskozásokról

A Nemzetközi Világrakutató Bizottság (COSPAR) vargói tudományos tanácskozásán a Szovjetunió és az Egyesült Államok küldöttségének vezetője körvonalazta országai világrakutató programját, amelynek megvalósítására a közeljövőben kerül sor.

Anatolij Blagonravov professzor, a szovjet küldöttség vezetője elmondta, hogy a Szovjetunió az év hátralévő hónapjaiban meteorológiai és geofizikai rakétákkal, valamint a „Kozmosz-sorozat” szaturnyikaival folytatja az atmoszféra felső rétegeinek és a föld körüli kozmikus térségnek a kutatását. A Szovjetunió még az év befejezése előtt új adatokat kíván nyerni a Marsról a Venusről.

A szovjet tudós beszámolt arról is, hogy a Szovjetunió rakéták segítségével vizsgálja az atmoszféra felső rétegeit. Tavaly összesen 71 ilyen rakétát lökték fel. Ezenkívül megkezdtek a Venus és a Mars radarvizsgálatát. Megállapították például, hogy bizonyos feltevések mellett, egy venusi nap 300 földi napnak felel meg.

Dr. Richard Porter, az amerikai küldöttség vezetője beszámolójában elmondta, hogy az Egyesült Államok idén 10 különböző mesterséges égitestet küld a magasba. Ez azt jelenti, hogy a jövő programja az elmúlt időszak kutatásaihoz képest szerény. A legközelebbi amerikai űrutas előreláthatólag csak másfél év múlva indul útjára. Az első páros űrhajózást a „Gemin-program” keretében, kétszemélyes kabinban, technikai okok miatt a jövő év végére halasztották. Ebben az évben az Egyesült Államok semmiféle rakétát nem küld a Mars és a Venus irányába. Tervbe vették azonban egy Ranger típusú rakéta kilövését, amelynek feladata az lesz, hogy közelről lefényképezze a Holdat, rádió útján közvetítse a képet a Földre, majd szálljon le a Holdra.

Az amerikai tudós beszámolt a meteorológiai rakéták eredményeiről, amelyek közül a Tirok például már 200 000 televíziós képet sugárzott a felhőkről. Rámutatott, hogy a Telstar 1., a Telstar 2. és a Relay 1. létrehozták a föld-részközi televíziós kapcsolatot, és a jövőben ilyen típusú objektumokból világot átfogó hálózat alakul ki.

A szovjet és a kubai nép barátsága a jövőben még testvéribb és megbonthatatlanabb lesz

Fidel Castro hazautazott a Szovjetunióból

Fidel Castro, a Szocialista Forradalmi Egységpárt országos vezetésének első titkára, a kubai forradalmi kormány elnöke, befejezte a Szovjetunióban tett baráti látogatását, TU—114-es repülőgépen hazautazott Havannába.

Fidel Castrót a murmanskzi repülőtérre elkísérték Nyikita Hruscsov, az SZKP Központi Bizottságának első titkára, a Szovjetunió miniszterelnöke, Malinovszkij marsall, honvédelmi miniszter és mások.

Búcsúztatás a repülőtéren

Hruscsov és Castro barátságos beszélgetés közben indult el a menekészen álló, hatalmas TU—114-eshez. Hruscsov ézélyesen kétszer is megölelte Castrót, s öleléssel búcsúzott a kubai vendégek mind-egyikétől.

— Kérem önt, kedves Fidel Castro, tolmácsolja harcostársainak, a hős kubai népnek a Szovjetunió, pártunk és az én szívélyes üdvözlőmetem — mondta Hruscsov. — Sok sikert kívánunk önöknek a szocializmus felépítéséért folyó harcban és munkában. Jöjjenek hozzánk sokszor. A szov-

jet emberek szíve együtt dobog kubai testvéreik szívével. Viszontlátásra, kedves Fidel elvtárs! Szerencsés utat!

Fidel Castro megköszönte a figyelemmeljes és a felejtethetlen fogadtatást, amelyben a Szovjetunióban részesítették. Közvetlenül az indulás előtt a gép nyitott ajtajából még többször búcsút intett Hruscsovnak.

Castro távirata a TU—114-es fedélzetéről

A Szovjetunióból útban hazafelé Castro táviratot intézett Hruscsovhoz, a TU—114-es repülőgép fedélzetéről. Castro üzenete a többi között így hangzik:

„Hazánk felé tartva, elhagytuk a Szovjetunió határát. Azzal a meggyőződéssel utazunk el, hogy látogatásunk rendkívül tanulságos volt küldöttségünk minden tagja számára. Megláttuk azt a gigászi méretben folyó hősi építőmunkát, amelyet a szovjet nép végez. Mi azonban nemcsak az anyagi és a technikai fejlődést értékeljük nagyra, hanem a szovjet nép forradalmi szellemének mély benyomást

keltő lendületét, e nép határtalan nemeslelkűségét, s a marxizmus—leninizmus és a proletár internacionalizmus eszméihez való odaadó hűségét is.

A szovjet nép, mindazzal, amit tesz, általános lelkesedést kell, szeretetet és hálát ébreszt maga iránt.

Mi s a hazánkhoz hasonló kis országok népei, amelyek a Szovjetunió segítségével és szolidaritása révén állhattunk ellen az imperialista agressziónak és nézhetünk igaz reménységgel a jövőbe, joggal vagyunk kétszeresen hálásak.”

A távirat a következő szavakkal fejeződik be:

„Égész szívünkkel békét kívánunk a szovjet népnek. Azt kívánjuk, hogy a jövőben tovább járhasa azoknak a rendkívüli alkotó erőfeszítéseknek az útját, amelyek az egész emberiség számára teremnek gyümölcsöket.

Búcsúzva Önöktől, a nagy szovjetország vezetőitől és dolgozóitól, ahol feledhetetlen napokat töltöttünk, kifejezzük meggyőződésünket, hogy a népek közötti barátság a jövőben még testvéribb és megbonthatatlanabb lesz.”

Külpolitikai jegyzet:

Az iraki akció

Az Arab Újjászületés Szocialista Pártja nevét viselő politikai szervezet, röviden a Baath Párt, Irakban olyan akciót hajtott végre, amely ismét bővelkedett erőszakban és nem maradt el a vérontás sem. Május 25-én a bagdadi rádió bejelentette, hogy Aref iraki elnök ellen összeesküvést szöttek, letartóztatták a résztvevőket, köztük 25 vezető arab nacionalistát. Ezek a katonatisztek és politikusok ugyanazon az oldalon állottak az arab egység körül folyó belső harcban, mint a szíriai tüntetők, akik a „kairói típusú” arab egységet, az „arab szocializmust” s Nasszer elnököt éltették, amíg a szíriai Baath párti kormány csapatai tüzet nem nyitottak rájuk.

Ezzel egy időben, május 26-án, Ahmed Hasszan el Bakr, iraki tábornok-miniszterelnök felkereste az iraki bank főkezelőjét, és a magas állami méltóság biztosította a magas pénzügyi méltóságot: a kormánya nem fogja államosítani a magántulajdonban levő bankokat, biztosítótársaságokat és iparvállalatokat. Ellenkezőleg: segítséget ad tevékenységük felélénkítéséhez.

Már a kairói egységtárgyalások idején fő vitapont volt, hogy megmaradjon-e a Baath Párt, vagy beolvadjon a különböző arab nacionalista erők egységfrontjába. Úgy látszott akkor, hogy az április 17-i kairói deklarációval létrejött egy kompromisszum, s létrejöhet az Új Egyesült Arab Köztársaság. Ma már az egyiptomi sajtó azzal vádolja a szíriai Baath Pártot, hogy csak „népboldító jelszóként” hirdette az egységet és az „arab szocializmust”. Valójában sohasem akarta egyiket sem, s csak azért írta alá az egységdeklarációt, hogy saját hatalmának megszilárdítására időt nyerjen. Kairóban hosszú ideig különbséget tettek a szíriai és iraki baathisták közt, s az irakiakról hallgattak, amíg a szíriaiakat támadták. Valójában az iraki Baath mindig segítségére sietett a szíriai baathistáknak, segítőt akkor is, amikor azok lesújtottak Kairó híveire, most viszont Bitar szír miniszterelnök biztosította Aref iraki elnököt teljes szolidaritásáról. Az iraki kormány szóvivője joggal mondhatta ezután: „Nincs külön szíriai Baath és iraki Baath, csak a Baath Párt van!”

Mit akar hát voltaképpen a Baath? A Baath hatalomra kerülése után sem Szíriában, sem Irakban nem adott határozott programot. Meg kellett várni, amíg tetteiből ítélni lehet a világot. A tettek ma már — ha nem is adnak teljes és világos választ — megengednek néhány következtetést.

A Baath — a jelek szerint — elsősorban hatalmat akar, mégpedig mindenekelőtt az illető ország burzsoázijának kizárólagos hatalmát. A Baathban, a pánarab nacionalizmus mellett, s azzal szemben is, színre lépett az iraki, szíriai stb. nacionalizmus. Kiderült, hogy a nacionalizmus ideológiája önmagában képtelen összekovácsolni az arab egységet. A kérdés éppen az: mivel párosítják ezt a nacionalizmust, demokratizmussal-e, népi, imperialistaellenes tartalmat adnak-e neki vagy sem?

Ami a Baathot illeti nem véletlen, hogy a nemzetközi olajmonopóliumok, amelyek végtelenül érzékenyen reagálnak minden politikai változásra, nyugodtak maradtak mind a február 8-i iraki puccs, mind a jelenlegi letartóztatások idején. A Baath megmutatta: kitart a véres antikommunizmus mellett, tovább ildözi a legkövetkezőbb antiimperialistákat és a kevésbé következetes antiimperialista erőket is. Ha a nemzetközi monopóliumok vezetői Kairóra pillantanak, minden más reményük és céljuk mellett arra is gondolniuk kell, hogy itt határozták el a Szeuci-csalorna államosítását, s 1961-ben a kairói kormány államosította a bankokat, a biztosítótársaságokat és az ipari részvénytársaságokat, állami vagy vegyes, államkapitalista vállalatokká alakította át. Ha a Baath nem tartóztatta volna le a „kairói típusú egység” híveit, hanem összefog velük, a nemzetközi trösztök vezetői és az olajkirályok nem illette volna olyan nyugodtan.

A Baath Szíriában és aztán Irakban egy-egy csapást mért az arab egységre. Ha e két ország vezetői most változatlanul azt hangoztatják: meg akarják valósítani a tervezett arab föderációt, az inkább revolverezés a kairói kormány ellen, mint megújított hűségnyilatkozat. A Baath válaszul elé szeretné állítani Nasszer elnököt: vagy elfogadja a Baath diktálta egységet, vagy visszalép, és akkor azzal fogják vádolni Damaszkusz-ból és Bagdadból: cserbenhagyta az egység zászlaját, mihelyt elvesztette azt a lehetőséget, hogy saját rendszere képepe formálja a létrehozandó arab egységállamot. Ha pedig Kairó így is elfogadná az egységet — aminek alig van valószínűsége —, nincs rá biztosíték, hogy a Baath nem kezdené meg a támadást a „kairói típusú egység” ellen — magában Kairóban is. Ilyenformán mennyit ér Kairó, Bagdad és Damaszkusz „arab testvérisége”?

Kairóban valószínűleg úgy vélik, hogy a Baath ilyen politika mellett nem lesz hosszú életű a hatalomban. Az arab egység sorsa azonban végső soron nem ezen múlik. Kairó és a Baath közt nemcsak hatalmi ellentétek vannak, hanem más, lényegbe vágó különbség is. Kairó az el nem kötelezett s zászlaja alatt valamiféle, a kapitalizmus és a szocializmus közötti „harmadik úton” akar haladni, míg a Baath politikája olyan országokban, ahol a nemzeti tőke viszonylag gyenge, s ahol a nemzetközi olajmágnások mélyen befészkeltek magukat, a magántulajdon tevékenység támogatásával, elkerülhetetlenül és máris az idegen, az imperialista befolyást erősíti. Ha egy gyarmati sorból felszabadult ország nemzeti burzsoázijára az államosítások útjára lép, az még nem jelent szocializmust, ahogyan ez a szó marxisták számára egyáltalán értelmezhető. De jelenthet bizonyos védelmet a nemzetközi tőke manőverei, a neokolonialista támadások ellen, s hozzájárulhat a nemzeti függetlenség hatékonyabb biztosításához. Olyan politika viszont, amely az imperialista befolyásnak nyit kaput, kockára teszi a függetlenséget is, eleve útját állja a népi tömegek gazdasági és kulturális felemelkedésének, nem vezetheti sikerre a szabad arab népek egységmozgalmát sem.

A francia szocialisták nem szavazták meg a francia-nyugatnémet egyezményt

A Francia Szocialista Párt (SEFIO) vezetősége és parlamenti csoportja ülést tartott és ezen egyhangúlag elhatározta, hogy az SEFIO nem szavazza meg a francia—nyugatnémet együttműködési egyezményt. A határozat leszögezte, hogy De Gaulle és Adenauer egyezménye ártalmas a francia—német barátságra és az európai közösségre nézve.

A szocialista képviselők azonban egyelőre nem döntöttek el, vajon ellenszavazattal vagy tartózkodással tüntetnek-e a szerződés ratifikálása ellen.

Rendkívüli állapot Teheránban

Egy vallási szekta hívei kormányellenes tüntelést rendeztek az iráni fővárosban. A tüntetést, amely a kormány által javasolt földreform és a nők egyenjogúsítása ellen irányult, a siita papság szította. A hatóságok letartóztatták az egyik egyházi vezetőt. A letartóztatás következményeképpen hatalmas arányú összetűzésekre került sor a tüntetők és a kivezenyelt katonaság, valamint rendőrség között. Húsz személy meghalt, sokan megsebesültek.

A kormány rendkívüli állapotot rendelt el Teheránban.

Kuba sorsa egybefonódott a szocialista tábor sorsával

Fidel Castro beszámolt a Szovjetunióban tett látogatásáról

Fidel Castro miniszterelnök, a Kubai Egységes Szocialista Forradalmi Párt első titkára, rádió- és televízióbeszédet mondott. Beszédében összefoglalta a Szovjetunióban tett látogatás eredményeit.

Fidel Castro a kubai forradalmi hadsereg őrnagyai egyenruhájában jelent meg a tv-készülékek képernyőjén. Hangoztatta, hogy a kubai küldöttséget teljes megelégedéssel töltik el a szovjetunióbeli látogatás eredményei. „Ez igen hasznos látogatás volt. Fontos tapasztalatokat szereztünk” — hangoztatta a kubai miniszterelnök. Ezután emlékeztetett arra, hogy a szovjet kormány kezdeményezésére felemelték a Szovjetunió által Kubában vásárolt cukor árát. Ez igen nagy segítség a kubai nemzetgazdaság számára. Ez is bizonyítja, hogy a szovjet embernek Kuba iránti szeretetüknek és szolidaritásuknak konkrét formában adnak kifejezést.

Kuba nemzetközi helyzetével foglalkozva, Fidel Castro emlékeztetett arra, hogy az Egyesült Államok Kuba-ellenes agressziójának veszélye még nem szűnt meg teljesen. E veszély mindaddig fennáll, amíg fennmarad az imperializmus. Hangoztatta, azonban Castro, hogy e veszély olyan mértékben csökken, amilyen mértékben erősödnek a szocialista tábor országai. „Az imperialisták jól tudják, mit jelentene számukra a Kuba-ellenes agresszió” — hangoztatta Castro.

Castro foglalkozott a Hruscsovval való találkozások során szerzett benyomásaival. Hangoztatta, hogy a tárgyalásokon a legkülönbözőbb problémákat vitatták meg. „Hruscsov igen eszes, energikus, nagyon szívélyes ember, aki gondos és jó szervező. Nagy tapasztalatokat szerzett a forradalmi harcban, mély elméleti tudással rendelkezik, amelyet

csak gazdagított a gyakorlat. Nagy utat tett meg Hruscsov, amíg bányamunkásból a proletárállam vezetőjévé lett. Hruscsov beható érdeklődést tanúsít a belső és a nemzetközi kérdések iránt, kiváltképpen a szocialista tábor egységének kérdéseit iránt. A szovjet miniszterelnök olyan ember, akit erősen foglalkoztat a jövő, és aki sokat tesz annak érdekében. Élénken foglalkoztatják Hruscsovot a béke védelmének, a fegyverkezési verseny és a termonukleáris háború elhárításának a problémái. Hruscsov nagy vezető, az imperializmus eltökélt ellensége” — jelentette ki Fidel Castro.

„Kommunisták vagyunk” — jelentette ki befejezőül Fidel Castro és újra aláhúzta, hogy Kuba sorsa egybefonódott az egész szocialista tábor sorsával.

Elhunyt XXIII. János pápa

A vatikáni rádió közleményt olvasott fel XXIII. János pápa halálának bekövetkeztéről.

„A kérelhetetlen betegség, amely az utóbbi hónapokban egyre súlyosbodott, végül is legyőzte erős szervezetét, de nem akadályozta meg abban, hogy haláláig hajthatatlan akarattal és apostoli hévvel teljesítse magas hivatalának nehéz feladatait” — hangoztatta a többi között a közlemény, amelyet először olaszul olvastak fel, majd 30 nyelven megismételték.

XXIII. János pápa 1958. őszén XII. Piust követte a vatikáni trónon. Rövid néhány éves tevékenységét az jellemezte, hogy figyelembe vette a világon bekövetkező változásokat és megértette az emberek őszinte békevágyát. Törekvéseinek elismeréseként ebben az évben magkapta a Balzan-alapítvány békeédiját.

15-18 nap múlva ül össze a pápaválasztó konklávé Nyikita Hruscsov részvételtávirata

XXIII. János pápa temetése szent Péter bazilikában lesz. Az új pápa megválasztásáig a katolikus egyházat a biborosok kollégiuma kormányozza. A kollégium minden nap ülést tart a Vatikánvárosban. A pápa megválasztására a konklávé 15—18 napon belül ül össze. Az új pápa megválasztására hivatott biborosi kollégiumnak 82 tagja van, közülük 29 olasz és 53 külföldi.

Olaszországban a pápa halálának hírére háromnapos hivatalos gyászút rendeltek el. Az iskolákat és a szórakoztató intézményeket bezárták. A világ minden részéről részvételtáviratok érkeznek Va-

Tiltakozási hullám Ausztriában Habsburg Ottó visszatérése ellen

Kreisky osztrák külügyminiszter azonnali hatállyal utasítást küldött szét Ausztria valamennyi képviseletének: szigorúan megtiltotta, hogy a közigazgatási bíróság ítélete alapján bármely osztrák konzulátus is törölje Habsburg Ottó útleveleiből azt a korlátozást, amely a volt császári család fejének útleveleit érvényteleníti Ausztria területére.

A szocialista külügyminiszter utasítása kiegészíti Olah szocialista belügyminiszternek azt a már korábban kiadott rendelkezését, amely megtiltja az osztrák határrendőrségnek, hogy Habsburg Ottót beengedje Ausztriába.

Az osztrák közigazgatási bíróság Habsburg Ottó hazatérése mellett állást foglaló ítéletével szemben a tiltakozás mind szélesebbre dagadó hulláma sodor végig az egész országon. Sok üzemben, a többi között a hirtenbergi löpörgyárban, a traiskircheni Semperit-konzern üzemeiben, neudnai, Hitiag-művekben figyelmeztető sztrájkok robbantak ki.

A Volksstimme közli az Osztrák Kommunista Pártnak a parlamenthez intézett kérebesített nyílt levelét, amely egyebek között megállapítja: Habsburg Ottó politikai nézetével és egész tevékenységével veszélyeztetni Ausztria demokratikus rendjét. Politikai céljai az osztrák semlegesség és a köztársasági alkotmány ellen

irányulnak. A nyílt levél kiemeli: nem kétséges, hogy Habsburg Ottó visszatérése Ausztria külpolitikai helyzetének is ártana, rontaná az Osztrák Köztársaság viszonyát a szomszéd országokkal, és általában új konfliktusokat idézne elő.

Az osztrák parlament Habsburg-vitája csak hosszú huzavona után feszült légkörben kezdődött meg. Az erős rendőrkordon lezárta a parlament felé vezető utakat a belváros felé menetelő lakosság előtt, és több üzem munkásküldöttségét sem engedte be a parlament épületébe. A rendőrkordon mögött hangosan tüntettek a bécsiek Habsburg Ottó és a közigazgatási bíróság ítélete ellen.

Az ülés megnyitásának feszült légkörét azonban csakhamar felváltotta a parlamenti rutin szenvedélymentes közpörszerűsége. A közigazgatási bíróság ítéletét támadó szocialista és az ítéletet védő néppárti szónokok beszédei után a szocialista és — a jobboldali ellenzék padsoraiban ülő — szabadelvű képviselők leszavazták a néppártot, és keresztülvittek a szabadelvűek által benyújtott kompromisszumos javaslat elfogadását. Ennek értelmében a parlament lényegében visszautalta a Habsburg-ügyet a minisztertanácshoz, és megbizta a kormányt, hogy június 24-ig tegyen újabb jelentést a parlamentnek.

ORSZÁGJÁRÁS

HÉTRŐL HÉTRE

A közelmúltban látba hozta a falut a hír: Szamostatárfalvára érkezik Kádár János, az MSZMP Központi Bizottságának első titkára, a kormány elnöke, és társaságában még számos vendég. Szabolcs-Szatmár megyébe látogatván, találkozni akar a helybeli Ady Endre Tsz tagjaival is, megnézni: hogyan dolgoznak, mire haladtak.

Sokan töprengtek, hogyan juthatnának majd a kedves vendég közelébe. Kiváltképpen Tyahor Sándornak, a szövetkezet fiatal gulyásának okozott ez nagy gondot.

Addig törte aztán a fejét, amíg kitalált valamit. Ábbalagott Kirner Lajoshoz, az apósahez.

— *Elválhatnánk a gulyát kedő délutánra. Hadd maradjak a faluban. A napi munkáegységet bizisten magára iratom. Érti, ugye? Szemlőt szembe szeretném látni Kádár Jánost...*

Kirner Lajos kötélnek állt, Tyahor Sándor ünneplőben feszített a faluban, még arra is volt gondja, hogy hová helyezkedjék el.

Szamostatárfalva lelkes örömmel fogadta a vendégeket a község közepén. Bódi Sándor elnök rövid beszámolója után határszélre indultak. Sőt, a véletlen úgy hozta, hogy éppen a legelő iránt vették útjukat. Kirner Lajos messziről látta, hogy Kádár János lépköd szemközt vele. Nagy tétován Kirner bácsi is megindult a vendégek irányába. S mire egészen a közelükbe ért, különös mosoly bújkált a szemében.

Kádár János kezét szorított Kirner bácsival.

— *Tehát maga a gulyás?* — kérdezte.

A vajai Béke Tsz ügyes, tehetséges fiatalja, Kállai Pista, kimaradt az iskolából. Volt ezért mit hallgatnia Kádár Jánostól. De megígérte: elvégzi a VIII. osztályt is

— *Nem, én csak a vejemet helyettesítem, aki...*

— *Es rendre elbeszélte, hogyan is került ő aznap a gulya mellé.*

— *Igy hát azt nevetem én, Kádár elvtárs, hogy meglehet, a vömmel nem is fog találkozni, nekem pedig a helyembe tetszett jönni...*

A vendég jóízűen nevetett, lám, sohasem tudhatja az ember, jól üt-e ki a csalafintaság. Később, amikor meglátogatta a tehenészetet, a hosszú istálló ajtajában Tyahorba ütközött. Bódi elnök megsúgta Kádár Jánosnak, hogy ez itt a gulyásuk, a vendég pedig a legtermészetesebb hangján megjegyezte Tyahornak:

— *Az apósát már ismerem. Találkoztunk a gulyánál.*

S amikor tovább indultak, még vissza szolt a gulyásnak:

— *Hanem aztán, mivel maga itt ünnepel, az apósa meg dolgozik, el ne felejtse ám az*

ígéretét, írassa rá a munkáegységet!

— *Ugy lesz Kádár elvtárs! — felelt hűledezve Tyahor Sándor. Tudta már, hogy nem éppen jól sült el a nagy igyekezet.*

Sok ilyen derűs epizódja volt Kádár János Szabolcs-Szatmár megyei látogatásának. Tízezrek voltak részesei annak az eszmecerének, amelynek során Kádár János közelebből is megismerte a Nyírség és Szatmár fejlődését, népének eredményeit és gondjait.

— *Atgondolt, széles körű és céltudatos munkát láttunk itt, amely gyors ütemben kiemeli ezt a vidéket is a régi elmaradottságból — összegezte Kádár János a tapasztalatokat a látogatás végén. — Meggyőződtem arról, hogy a párt és a kormány számíthat Szabolcs-Szatmár népére, együtt dolgozunk tovább nagyszerű szocialista céljainkért.*

Két új bányát adtak át végleges termelésre Tatabányán

Tatabányán a tervezők, a beruházók és a kivitelező vállalatok ünnepélyesen átadták végleges termelésre az új XII/A és a XV/A aknákat. A jó minőségű széntelepekkel rendelkező bányák építését 1956 előtt kezdték meg, azonban csak 1958 után — amióta nagy gondot fordítanak a beruházások koncentrálására — gyorsult meg jelentősen feltárásuk. Mindkét bányából már az építés közben is sok szenet szállítottak felszínre; a XV/A aknában jelenleg naponta 101, a XII/A aknában pedig 78 vagon szenet termelnek.

ÜVEGSZÁLLAL MEGERŐSÍTETT műanyagból készítenek vasúti kocsiakat szovjet mérnökök Kalinyinban. Az új anyag ellenállóbb az acélnál.

MESTERSEGES ESŐ hullik 60 méter magasságból a balatonai műút két oldalán a Balatonaljai Allami Gazdaság gyümölcsöseire, szőlőre. A látvány idegenforgalmi nevezetességgé is beillik.

A SOPRONI HEGYEKBE több helyen létesítenek az idén menedékházat, és a sétatuk mentén pihenőket állítanak fel.

EMBERMAGASSAGÚ A BÚZA Csongrád megye egyes vidékein. A tápiéi Tiszaj Tsz-ben 18 mázsás holdankénti termést várnak.

ÁLLANDÓ ÚTTÖRŐTÁBOR nyílik a Kecskeméti nyolc kilométernyire levő törökfái erdőben, ahol már az idén mintegy 2000 kecskeméti kisiskolás nyaral majd. A táborban szabadtéri mozit, ebédlőt, raktárhelyiséget létesítenek.

FENATIN NÉVEN új készítményt hozott forgalomba a szovjet gyógyszeripar. A fenatin felülmúlja az idegrendszer élénkítésére készült eddigi gyógyszereket, és csökkenti a magas vérnyomást is.

A SVÉD PARLAMENT MINDKÉT HÁZA elfogadta a „huligánparagrafusnak” nevezett törvényjavaslatot. Az új törvény értelmében a rendőrség felhatalmazást nyert, hogy 18 éven aluliakkal szemben akkor is fellephessen, ha nem kifejezett büntény elkövetéséről van szó, hanem például nem megfelelő környezetben talált fiatalokat.

MUEMLEKI ALBIZOTTSÁGOK III. országos értekezlete augusztusban ül össze Kőszegen, a vár 700 éves fennállása alkalmából rendezett ünnepségsorozat keretében.

Július 1-től bevezetik Budapesten a megelőző betegvizitációt

A Fővárosi Tanács július 1-ével Budapest egész területén rendszeresíti a gondozási módszert. A körzeti orvosok nyilvántartásba veszik a körzetükhöz tartozó betegek közül a szív- és értebetegeket, a magas vérnyomásosokat, a magas cukorbetegségben szenvedőket, s ha az ilyen betegek egy hónapnál nem jelennek meg a körzeti orvos rendelőjében, felkeresi őket a körzeti ápolónő, vagy a vöröskeresztes aktív, s lehetőleg az orvos által megjelölt időpontra behívja az elmaradó betegeket vizsgálatra a körzeti orvos rendelőjébe. Az új módszertől azt remélik, hogy megelőzhető a közömbös betegkérdés a krónikus betegségeik elhanyagolását, s így módon a gondozás a gyógyítás munkáját csökkenti majd.

A gondozás bevezetéséhez szükséges mintegy 150 új körzeti ápolónő alkalmazása.

Az év végéig ez is megtörténik, s akkor a jelenlegi 220 körzeti ápolónő helyett 370—380 körzeti ápolónő gondoskodik majd a nyilvántartott belgyógyászati idült betegek meggyógyításáról és a körzeti orvosi rendelvénybe való megjelenésük szükségességéről.

Itt említjük meg, hogy a körzeti orvosok munkaidejét kísérletképpen osztatlan formában bevezették a III. és V. kerületben, az év végéig pedig a főváros egész területén már osztatlan munkaidőben dolgoznak majd a körzeti orvosok. Arra törekednek, hogy a körzeti orvosok helyettesítésére fokozottabban foglalkoztassanak fél munkaidőben munkaképes nyugdíjas orvosokat. Az üzemi rendelők színvonalát is emelik majd, s a részállások összevonásával, az idén 10 üzemi rendelőt állást szerveznek. A további tervek szerint új üzemi szakrendelőket rendeznek be és a jelenlegieket bővítik.

Hathatós társadalmi segítséggel megkezdődött Jászdózsza újjáépítése

Jászdózsan, az árvíz által legrosszabbul szenvedett járszági községben elkészítették az újjáépítés műszaki tervét. A szakemberek javaslatára a községi tanács 80 ház lebontását engedélyezte, és ezzel egy időben megkezdtek az új otthonok alapozását.

A tanyai részeken romba dőlt, vagy erősen megrongálódott vályogépületek helyett a község belterületén téglából és betonból építenek házakat; a község újjáépítéséhez a megye egész társadalmi segítséget nyújt. Tizenkét községi tanács már bejelentette, hogy szakmunkásokat küld és anyagi segítséget juttat a helyreállításához. A Jászárszöllési Földművelésügyi Kollektívájának két járszódzsjai dolgozó társuk otthonát építi fel társadalmi munkában. A karagói mezőgazdasági technikum III. osztályos tanulói a nyári szünidő egy részét Jászdózsanban töltik és

részt vesznek két osztálytársuk otthonának építésében.

A községben egyébként a községfejlesztési tervek végrehajtása is megkezdődött: folytatják a törpevízmű építését, fektetik a csatornahálózatot, helyreállítják a megrongálódott két gyalogos átkelőhidat, s felújítják az út- és járdaburkolatokat.

Cementgyártásban is az élen

A legújabb adatok szerint az 1962-es esztendőben termelt 57 millió tonna cementtel a Szovjetunió a világ cementgyártásában az élre került, s megelőzte az Egyesült Államokat. A hatalmas arányú építkezések következtében 1963-ban még tovább nő a Szovjetunió cementtermelése,

BÚCSÚ A HEGEDŰTŐL

A szentesi Mórty Zsigmond Művelődési Házban, nyolcvanadik születésnapja alkalmából bensőséges ünnepségen köszöntötték id. Gábor István zenészt, aki öven évig volt vezető primása a helyi népi zenekaroknak.

Gábor István, aki ma is több mint 1000 magyar népdalt és népdalt tud kotta nélkül játszani, az öt köszöntő rövid ünnepség után a város egyesített népi zenekara elé állt, s eljátszotta A vén cigányt; ezzel a dallal búcsút vett el a hivatásos zenészélettől. Primási helyét fiának adta, öreg hegedűjét unokájának ajándékozta...

Több mint 100 millió forintot fizetnek a nyári KST-k

Megkezdődött a nyári lejáratú KST-k keretében megtakarított pénzeszközök kifizetése. A téli lejáratú KST-k mellett gyorsan népszerűvé vált ez a takarékosági forma is, amelynek célja, hogy a KST-tagok nyári üdülését, pihenését az év közben megtakarított pénz is kellemesebbé tegye. Az idén a tavalyinál is többet: 100 millió forintot meghaladó összeget fizetnek ki a nyári lejáratú KST-k, amelyeknek a száma mintegy 700, a taglétszámuk 110 000. Például a Magyar Ruggyantaárugyárban, a Ganz MÁVAG-ban, a Soproni Pamutiparban — ezek a gyárak az élen járnak a nyári lejáratú KST-k között — nem kevesebb, mint 1—1 millió forint jut a KST-tagoknak.

SZEDIK A SZABOLCSI BURGONYÁT. Az idén 15 ezer holdról, a tavalyinál 2000 holddal nagyobb területről takarítják be az újbungonyai a megye termelőszeveteit.

NYOLCVANNYOLC ÉVES KORÁBAN meghalt Jacques Villon, a kubizmus megalapítója és a modern festészet egyik kiemelkedő alakja.

MEXIKÓBAN AZ ÉLÉGTLEN táplálkozás és a fertőző betegségek évenként 200 ezer gyermek halálát okozták.

AZ OZBAKVADÁSZAT befejeződött a Duna-menti erdőgazdaság rezervátumaiban. A legértékesebb zsákmanó egy 32 centiméter hosszú és 600 gramm súlyú agancsot viselő özbak volt.

HÁROMNEGYED MILLIÁRD forintot fordít az idea a textilgyárak műszaki fejlesztésére a Könyvüparti Minisztérium. E beruházás összegből csaknem 500 millió forint értékben vásárolnak gépeket.

KABITOSZERREL EL minden tizenkettő ember a három és fél millió lakosú Hongkongban. A kisebb bűnökre elkövetőknek 70 százalékban kiderül, hogy rendszeresen kábítószert fogyasztanak.

JUGOSZLÁV VIZEKEN megérkezett Mohácsról Szegre a 4 millió forintos költséggel épült Béke úszóház, amely sok színű festésével, hatalmas, színes bútorjával, modern vonalaival esztétikailag is szép látványt nyújt.

SÚRO HAVAZÁS kezdődött Colorado állam hegyvidékén. A magasabban fekvő területeket helyenként csaknem méter méteres hó borítja.

POSTA-KALAND

Harmincfilléeres bélyeget akartam vásárolni. Kis befektetés, nagy szolgálat. Ezért a kevés pénzért Újpestre viszi a levelet a posta. A kis trafik ajtaján kézzel írott tábla lógott: postára mentem, negyedóra múlva visszajövök.

Dátumot nem tartalmazott az üzenet, nem találhattam ki, mikor kezdődik újra az árusítás, tehát elmentem a fő forráshoz, a Petőfi Sándor utcai postahivatalba. Hosszú-hosszú sor állt a bélyeget árusító ablak előtt.

Kerestem kevésbé fogalmas ablakot — és közben megállapítottam, hogy nem kevesebb, mint öt automata árusít képez levezetőlapot. Előttük egyetlenevőt sem fedeztem fel.

Szerény javaslatom: mi volna, ha az automata árulna bélyeget és az ablaknál kínálnák a képezetőlapot?

Szívesen elküldeném az újtást a postának, de sajnos nem tudok bélyeghez jutni.

REJTVÉNYSAROK

VISSZINTES: 1. Evtizedek óta közismert iszapjának gyógyító hatása; a függ. 18. mellett fekszik, 14. Olasz város, 15. Hova, 16. Vonalközös névmás, 17. Vissza: régi fegyver, 19. Félkezhetetlen, 21. Repülőgép típus, 22. Teniszszéchez nélkülözhetetlen, 23. SFÖ, 25. Kettőszótt ország, 28. D. H. 29. Hallatja-e hangját? 31. Fáradsan gyalogol, 33. Mesterember, 35. „A szagoldó riporter.” 36. A néphit szerint megbízható idős, 38. Emese, beczeve, 39. Ület, 40. Kétfélt, 42. Megkevert korl, 43. Kicsinyítő képző, 45. Szám, 47. T. G. 49. Beszítés jelzője, 50. Belső forgó 52. Epp hogy, 55. Római 1003. 53. Mez, franciául, 60. Kellemesen tölti szabadidejét, 62. Pécsiútemény, 64. Odahaladt, 65. Azonos mássalhangzók, 67. Mezőgazdasági munkát végző, 68. Mássalhangzó kiejtve, 69. Táplálkozónak, 71. AIT, 72. Kétfő, 73. Római 11. 75. A Győri Vasas labdarúgója, 78. Sir, 79. Község Pest megyében, 81. A 800 m-es síkrutas olimpiai bajnoka lett Rómában (Peter), 83. Görög sziget, 86. A partján épült üdülőhelye! a Keleti Kárpátok festői csücskén óvezik, 86. Uncle...

FÜGGŐLEGES: 2. Idegen női név, 3. Római 101. 4. HNU, 5. Időszámítás előtt, 6. G. M. 7. HEV, 8. Fővárosa Bagdad, 9. Kitűntetése, 10. Irány, 11. T. A. 12. Hónapróvidítés, 13. Tő a függ. 55. közelében, kiválóan alkalmas a vízisportokra, 14. A román tengerpart büszkesége, 18. Ismert feketetengeri üdülőhely, 20. Keleti szőnyeg, 23. A Szinva-folyó völgye fölött nyíló barlang, 24. Kiskutya, 26. RUK, 27. Világhírű svéd asztalteniszező, 29.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
T					R							
14						15						16
17						18						19
22						23						24
28						29						30
36						37						38
						39						40
43						44						45
50						51						52
58						59						60
62						63						64
65						66						67
						68						69
E						70						71
73						74						75
79						80						81
						82						83
						84						85
						86						87

Nyomdal dolgozó, 30. Nem kell több, 32. Vacak, 33. SUI, 34. Igavonó állat, 37. A. T. 41. Az uralkodók udvaránál való viselkedés szabálya, 44. Motorkecskék, 46. Mangalica, 48. Francia író (Jean), 51. Madár, 53. L. S. 54. Iró (Gábor), 55. Népszerű üdülőhely a Fekete-tenger partján, 56. Zamatot, 57. A konstancai tengerpart egyik érdekessége, 59. Találni, 61. Kenőanyag, 63. CLN, 66. Ez az, amit nem tud a verbé, 68. Hűros hangszer, 70. Nyugat-német költőváros, 74. Szellemi dolgozó, 76. OLK, 77. Ok! 80. I. K. S. S. Y. 82. Házállat, 83. Kátel, 84. Mórty Zsigmond egyik regényhősének névbetűi.

Békegyűlések Budapesten és vidéken

A Hazafias Népfőnt I. kerületi bizottsága és a helyi társadalmi szervezetek a kerületi népfőntklubban békegyűlést tartottak. Az est szónoka, dr. Beresztóczy Miklós, az országgyűlés alelnöke, az Országos Béketanács katolikus bizottságának főtítkára a többi között a magyar békemozgalom közelgő nagy eseményéről, a június 15—16-án sorra kerülő VI. békekongresszusról szolt.

A magyar békekongresszusra készülve a budapesti vasutasok is békegyűlést tartottak a Keleti pályaudvaron. Itt Szakáts Árpád, az Országos Béketanács elnöke tartott beszédet a nemzetközi békemozgalom legutóbbi tapasztalatairól és a magyar békemozgalom soron levő feladatairól.

Zala megye katolikus papjai békegyűlést tartottak Zalaegerszegen. A gyűlésen részt vett lelképásztorok előtt dr. Babócsa Endre apát, a magyarországi római katolikus papi békebizottság elnökségi tagja mondott beszédet.

Megkezdődött a konzervgyártási idény

A Dunakeszi Konzervgyár kivételével az ország konzervgyárjaiban megkezdődött a munka. A Szegedi Konzervgyárban már tíz vagon borsót dolgoztak fel, a többi konzervgyárban is teljes kapacitással megindult az idei borsó feldolgozása.

Kovács László, az Élelmiszerügyi Minisztérium konzervipari igazgatóságának vezetője elmondta, hogy a tavalyi 2400 vagon helyett az idén körülbelül 3500 vagon borsót tudnak feldolgozni; a jelenlegi termésbeesések szerint a vártnál 10—15 százalékkal nagyobb borsótermésre számíthatnak.

A borsóval egy időben megindult a konzervgyárakban az egres és az eper konzerválása is. Egresből közepes jó termésre számítanak, s előreláthatólag 120 vagonnyit tartósítanak. A konzervált egres nagyobb része az idén is angol exportra kerül.

Színház Képzőművészet zene irodalom Film

MEGHALT NAZIM HIKMET

61 éves korában elhunyt Nazim Hikmet Nemzetközi Lenin-békedíjas, a kiváló költő és író.

Napjaink forradalmi költészetének egyik nagy alakja távozott vele; milliók gyászolják. Hatvanegy éves volt — minden valószínűség szerint, életrajzának ugyanis éppen az az egyik legérdekesebb és jelentőségéről, sorsáról legtöbbet eláruló mozzanata, hogy az 1902-es születési dátum egyedül a költő emlékeztetere támaszkodik. Lehet, hogy 1901-ben született, lehet, hogy 1903-ban; — az anyakönyv ismeretlen volt Anatóliában, ahonnan én jöttem, írta egy helyen. Az életrajznak ez a parányi bizonytalansága mutatja, milyen mélyről-messziről, a feudalizmusnak milyen sötét tájairól, elmaradott vidékéről tört fel Nazim Hikmet a kommunista gondolat magasztalására, korunk forradalmi költészetének ormaira.

Fiatalon kezdte el harcát a haladásért, 20 éves lehetett, amikor részt vett a törökországi nemzeti felszabadító háborúban. Egyetemi tanulmányait a Szovjetunióban végezte, később visszatért hazájába, ahol 1937-ben huszonnyolc évi börtönre ítélték. Tizenhárom évet töltött el egy anatóliai börtöncellában; 1950-ben a nemzetközi haladó erők követelésére bocsátották szabadon. 1951-ben Törökországból érkezett a Szovjetunióba.

„Azok közül való vagyok, akiknek mindkét vállára egy-egy pusztító háború jutott!” — írta később. Háborúk és forradalmak viharzásában érett Nazim Hikmet költővé, a béke egyik legnagyobb hatású, szüneteltető harcosává. Költészetében a természetes, világmeleti és kortársi rokonság folytán tart igen közeli kapcsolatot Aragon, Becher, Eluard és Pablo Neruda költészetével-gondolataival: sok tekintetben a sorsuk is hasonló volt. Mégis, eméni életútjának talán Nazim Hikmeté volt közelebb a legszomorúbb; férfikorának legnagyobb részét szülőföldjéről távol töltötte, vagy ott, de börtönben. Életrajzának mélyen emetlen forradalmi lendület: költészetében a béke gondolatának fátyla. Verseiben ott él a török táj, a haza emléke, az egyszerű török nép iránt érzett végtelen szeretet.

„Hazám — mondotta egyszer Magyarországon — a világ legboldogtalanságosabb országa”. Azért kiábrándult, hogy szabad legyen Törökország, s minden ország a világon. Jól ismerték őt világszerte, Európa majdnem minden országában személyesen is megfordult, nemzetközi kongresszusokon, békegyűléseken, költők találkozóin. Szívesen érdeklődött a népéletre, többször beutazta hazánkat is. Fáradságtalanul dolgozott. Legutolsó regénye, a Romantikusok, most jelent meg a Znamja májusi számában.

Költészetében a török népi művészet motívumait töltötte meg új tartalommal, kitágította hagyományos formáit, megteremtette a török szabadverset. Mondatai egyszerűek, mentesek a póztól, ünneplésségtől, önzinteség és közvetlenség hatja át egész életművét — csakúgy, mint egyéni stílusát, életét, amelyet teljesen a forradalmi mozgalomnak, a kommunista eszme szolgálatának szentelt.

Magyarországon a felszabadulás előtt nem ismerték Nazim Hikmetet; költészetével, színműveivel a magyar közönség csak több évvel a felszabadulás után találkozott. Sok könyve, versgyűjteménye jelent meg magyar nyelven; rövid idő alatt népszerű lett hazánkban.

Halála korunk irodalmának, a munkásmozgalomnak is fájdalmas vesztesége.

„EGY ÁLOM ÁRNYÉKA”

Egy fénykép, a Színházi Életben jelent meg. Krúdy Gyula beszélget rajta Kürty Klárával és Szirmay Imrével a Nyári Operettszínház udvarán — a színházi riporter a két népszerű művésszel. Hogyan kezdődik a képzet kísérő riport? „Valcert táncolni Budapesten már csak Szirmay Imre tud...” Majd vacsorákról esik szó, amelyek már el-elmaradnak, mert Szirmay úr, színészkedésének 49-ik esztendejében jöszerevével már csak ebédel. „A marhapestények még mindig izlenek, de főleg bőséges főzelékekkel” — mondja a színész, s jegyzi szavait Krúdy.

Másféle jegyzeteit is láttam a minap. Több-rét hajtott papír, két-háromszoros mondatok rajta; ilyenek például: „Liliomfi esküvő napján, ivott”. S e jegyzet is, akár a többi, regényoldallá kerekedett „Prímadonna” című könyvében, amely „regényes történet Pálmay Ilkáról, aki meghódította a világot”. A kézirat első vázlata szerint így kezdődött a könyv: „Vizavi a teátrummal Ilka iszik teát rummal. Az 18...-ik esztendő egy karácsonyi napján a hétszilvafás Petrások családjában nagy esemény történt: leánygyermek született le a magasságos egékből.”

Valójában pedig így kezdődik Pálmay Ilka élete regénye: „Ama messi világotak mentén, émi országutakon öszidőben olyan keservesen nyikorognak a őszidezett szilvásszekerek: arra Kassa, Eperjes és Ungvár felé egy hegedűhúr szín hajú, farkoscsos és papucos kisleány várta valamikor a berzencei szilvásszekereket...”

Hegedűhúr-szín hajú: ez Krúdy! Ez a jelző! Utánozni nem lehet s nem is szabad, bármekkora a varázsa.

Követni inkább másban kellene. Úgy kez-

deni például egy színházi riportot, ahogyan ő kezdte azt a Szirmay Imréset, úgy telibe találja egy hangulatot, a magunk szavaival, a magunk képeivel s jelzőivel persze! És akként, hogy így mondjam: „hozzáállni” az ügryhöz, amint ő tette, amikor színikritikát írt! Megintcsak egy kéziratában olvastam, apró lilá tintás betűkkel írta Szép Ernő „Lila akác” című színművéről. Idézni lenne jó az egészset, de tanulsgul, ime csupán egy részlete: „...Maklári színész úr megjegyhezeti magának ezt a szerepét. Szélhámosan hamis volt, mint a francia bor a palackban és igaz volt, mint az éjszakai fizetőpincér számlája. Öregurak, akik borközi állapotban csókolózní szoktak, sok csókot nyomnának ragyás arcára.”

Igy kell szeretni a színházat? Így.

Írt egyfelbonásosokat. „Az arany meg az asszony” prózai színpadról átlendült, maradóan, az operaszínpadra, Kenessey Jenő muzsikájával. A „Három Holló” Ady Endréről szól; a „Kárpáti kaland” felvidéki vonatkozású. Meghajolni premieren, igazán, azonban csak 1913-ban adatott meg neki, a „Zoltánka” bemutatóján — nem volt frakkja! —, Törzs Jenő játszotta Petőfi Zoltánt és Cs. Aczél Ilona Szendrey Júliát. Kosztolányi Dezso így írt a bemutatóról: „Krúdy Gyula mindig elégiákat ír. Akármelyik könyvét nyitod ki, úgy érzed, hogy egy kisvárosi magyar temetőben jársz, az akácok és sírok közt, késő délután, ősszel... Zoltánka... olyan, mint egy álom árnyéka.”

Aki megálmodta az álom árnyékát, harminc éve, 1933. május 12-én hunyta le szemét.

Az első napon...

Megkezdtek az Énekek éneke forgatását

Az óbudai Duna-part kora reggeli csendjét lárma veri fel. Filmesek kezdik meg munkájukat. Az első forgatási napon vagyunk.

Milyen érzésekkel, milyen gondolatokkal kezdenek a forgatáshoz a stábnak azok az „elsőfilmes” tagjai, akik a többieket irányítják?

BACSO PÉTER, az „Énekek éneke” forgatókönyv írója és rendezője már régi filmes. Elfogódottan válaszol:

— Csupa feszültség, izgalom vagyok. „Halálosan” drukkolok, sikerül-e mindazt, amit elképzeltem és ahogyan elképzeltem, a filmszalagra átvenni. Azoknál a filmeknél, amelyeknél csak mint forgatókönyvíró szerepeltem, mindig maradt hiányérzetem, mindig arra kellett gondolnom, hogy bizonyos dolgokat én másképp oldottam volna meg. Most aztán itt van a pillanat, amikor eldől, hogy képes vagyok-e arra, amire vállalkoztam...

VAMOS TAMÁS operatőr két éve végezte a főiskolát, eddig kisfilm-operatőr volt. Az ő kamerájával készült a „Koncert”, a „Variációk” és a „Te”. A kérdésére bizonytalan hangon válaszol:

— Hetek óta nem tudok aludni. Izgat a feladat. Azt hiszem, ez nem csoda, hiszen életemben most fordul elő velem először, hogy nem ötszáz, hanem háromezer méterben kell gondolkodnom. Nem az eddig megszokott 4—5, hanem

Esők is először álltak a kamera előtt: Laurentzy Mária és Tóth Benedek

mintegy ötven helyszínen kell majd forgatnom. A nagyfilm megkomponálása természetesen sokkal bonyolultabb, mint a kisfilmé. Az Énekek énekét túlnyomórészt külső helyszíneken forgatjuk. Ez részben könnyíti, de ugyanakkor nehezíti is az operatőr munkáját. Ki kell ugyanis találni, hogy ezek a helyszínek miben és hogyan különböznek az eddigi filmekben megszokott külsőtől. Örülök, hogy alkalmam van nagy játékfilm forgatására.

ZSDANSZKY ÁKOS hangmérnök idén végzett. Ez a film lesz az első önálló munkája.

— Hiszem és vallom — mondja —, hogy a filmben a hangnak, a hangeffektusoknak döntő szerepük van. Ez leginkább a Kopár szigetben bizonyosodott be. A szereplők között nagyon sok a „civil”, az elsőfilmes szereplő. Külön gondot okoz majd beszédtechnikájuk javítása. Ha az operatőr a rendező jobb keze, akkor a hangmérnök a bal. Persze — nem rossz értelemben gondolom. Most drukkolok, hogy sikerül-e ezt a szerepet betöltenem.

Nyolc óra. Megszólal a dudu, kezdődik a forgatás.

CANNES

Véget ért a cannes-i fesztivál, s megkezdődött a készülődés a moszkvai és berlini versenyekre. A fesztiválpalotában csak a tisztviselők, Cannesban az üdülők maradtak.

A szemtanú számára pedig eljött a mérlegkésítés ideje.

A nagydíjat — mint ez várható volt — Luchino Visconti nyerte el. A döntés aligha vitatható. A vállalkozás nagysága és eredményessége egyaránt tiszteletre méltó. Visconti munkája biztosan konzerválja eddigi legjobb eredményét, nemcsak időtartamban — szerkezetében, gondolatosságában is monumentálisat nyújt.

A különdíjak is helyes mérték szerint kerültek döntésre.

Masaki Kobayashi Japán rendező „Harakiri” című filmjét a zsűri különdíjjal tüntették ki.

A helytartó nem állt helyt...

Dráma XII. Pius pápáról

„Hochhuth darabja, A helytartó, kíméletlenül nevükön nevezi a dolgokat: bebizonyítja, hogy az olyan történelmi lecke, amelyet ártatlanok millióinak vérével irtak, nem évül el; ítéletet mond a bűnösök felett, bűnük mértékében; s arra emlékezteti a kortársakat, hogy módjukban állt volna állást foglalni, sőt, valójában állást is foglalni, még akkor is, ha nem foglaltak állást...”

Erwin Piscator, a világhírű német rendező írta ezeket a sorokat, előszóként a néhány héttel ezelőtt még teljesen ismeretlen 32 éves Rolf Hochhuth immár 32 ezres példányszámban kiadott színművéhez. Piscator volt az, aki annak idején fáradságot nem kímélve, végigolvasva a névtelen fiatalember már csak ránézésre is képtelen, nyolcórás előadást igénylő drámáját. A rendező először felére meghúzta a darabot, aztán előadta a nyugat-berlini Theater am Kurfürstendamban.

„Kényszerhelyzetben vagyunk — jelentette ki a darab bemutatója után Neuhäusler müncheni segédpüspök: — hallgassuk-e agyon, vagy tiltakozunk ellene, s ily módon még ingyen reklámot is csináljunk neki?” A dráma A helytartó cím alatt az 1958-ban elhunyt XII. Pius pápát, Krisztus földi helytartóját állítja színre. A korábbi Pacelli bíboros, akinek hangját — miként feljegyezték — pápává való megválasztása, 1939 után már csak nagy ritkán torzította el addig közismert beszédhibája, a fasizmus rémtetteivel szemben soha nem emelte fel immár megzemesodott, messzehangzó szavát. Hochhuth szerzői utasítása szerint, XII. Pius „tűzbűző karrierista, kisszerű kishivatalnok”. Nem tragikus hős, nem tévelygő, nem szánandó: „Ez a darab nem nőhetett tragédiává — jelentette

ki a fiatal szerző. — Előzményeiből hiányzik az igazi nagyság. Amit elmond, az nem tragikus. Fájdalmas és szegyenletes csupán. Egyszóval: szomorújáték.”

E „szomorújáték” bemutatása ellen mindenekelőtt a Vatikán hivatalos lapja tiltakozott. A tekintélyes svájci „Neue Zürcher Zeitung” március 7-i számában még a szinteljes elutasítás hangján tudósít a darabról („Hochhuth... a zsidók kiirtásának bűnét részben át próbálja hátrítani Németországról a külföldre”), két héttel később azonban, a dráma nem várt sikerének hatására, március 29-i számában már hangot vált: „A probléma felvetése jogos, mivel XII. Pius nyilvánosan soha nem tiltakozott a zsidók lemészárlása ellen.” A konzervatív „Frankfurter Allgemeine Zeitung” megjelentette Grüber prépost szenzációs nyilatkozatát: „Az, aki diplomáciai megfontolásból hallgat és kíméli magát, nem nevezhető Jézus utódnak.”

Grüber prépost egyébként akkoriban is állást foglalt, amikor a pápa hallgatott: 1940-ben mint harcos antifaszisták koncentrációs táborba hurcolták.

„Barátaim megpróbáltak lebeszélni arról, hogy a pápát megjelentsem — nyilatkozta Hochhuth. — Egy ügyvéd ismerősöm pedig arról próbált lebeszélni, hogy Aushwitzal kapcsolatban megemlítssem a Krupp-céget...” Nos, a drámában jelentős szerepet kapott a Hitlerrel kollaboráló német nagyipar, más néven, de félreismertetlenül megjelenik Eichmänn, s a szerző nem sokat udvariaskodik a Genfben székelő Nemzetközi Vöröskereszttel sem.

A darab könyvalakban is hamarosan megjelenik. A filmjogokat de Beauregard francia producer vette meg.

A zsűri különdíjjal jutalmazták Jasny, csehszlovák rendező „Amikor a macska jön” című filmjét. Káprázatos technikai trükkök, szatirikus mondanivaló, jóízű humor, és sok szerelem... A csehszlovák filmgyártás „Amikor a macska jön” produkciója a fesztivál egyik meglepetése. Vojtech Jasny, a fiatal rendező realista leleplező tartalommal tünt meg a meghökkenő alapötletet, amely egy kedves címszóval szól. Ha a macska leveti szemüvegét, másként látja a világot: az emberek valódi és eddig rejtett tulajdonságai kerülnek napvilágra. A szerelemesek vörös, az irigyek sárga, a gyűlölködők illa színben jelennek meg a macska — és a közönség előtt...

„Egy forradalmi eposz legjobb életrekelteséért” kapott kitüntetést az „Optimista tragédia” című szovjet film

ÚJ KÖNYVEK

SEAN O'CASEY: ZÜRGETTEM AZ AJTÓN.

Önéletrajzi regény. A legnagyobb élő ír író gyermekkorra benyomásait, érzéseit, érzelm- és lelkivilágának fejlődését ábrázolja változatos eszközökkel a kifejezőmódok sokfajtaságának magasfokú művészi szintjén. A kifejezőmód változatossága nagy erénye O'Casey-nek, de az is bizonyos, hogy műveinek olvasmányosságát ez a változatosság befolyásolja. Nem könnyű olvasmány a „Zürgettem az ajtón” sem, de mondanivalójának egyértelműen haladó tendenciái, alakjainak időtűnő rajza, ember- és társadalomismerete méltán emelik a világirodalom legnagyobb alakjainak sorába.

HALASI MÁRIA: UTOLSÓ PADBAN.

— Egy kis cigánylány a főhőse Halasi Mária könyvének. Az ő nagyvárosi kalandjairól szól ez a könnyes, mosolygós ifjúsági regény. Az „Utolsó padban” Halasi Mária első könyve. Az első műves szerzőknél ritka jelenség az, ami neki nyomban sikerült. Teljesen új hanggal jelentkeztek. Ez a lányregény semmiben sem emlékeztet régi sikeres szerzők ma már elavultnak mondható történeteire. Az „Utolsó padban” sikere abban gyökerezik, hogy ez a történet csak ma játszódhat. Az osztályközösség, melyben Kati megváltozik, s amelyet az ő jelenléte megváltoztat, csak ma lehet ilyen. Végeztél csak annyit, hogy kedvesebb lányregényt az utóbbi esztendő ifjúsági irodalmában aligha olvashattunk. (Móra)

Utolsó szakaszában a labdarúgó-bajnokság

Ferencváros-Szombathely 2:0 (1:0)

FTC: Aczél — Novák, Mátrai, Dalmoki — Vitezsai, Orosz — Fenyvesi II., Varga, Albert, Rákosi, Fenyvesi dr., Szombathely: Szarka — Ekler, Molnár I., Mester — Czibony, Varga — Stolcz, Iszák Földi, Nagy, Tóth.

A szombathelyiek nagy lendülettel kezdtek, Mátrai csak az utolsó pillanatban tudott menteni Iszák elől. A 10. perc után kezdett a Ferencváros is veszélyeztetni: Rákosi nagy lövése emberbe akadt, s aztán a védelem mentett. A vendég-csapat lassan fölénybe került. A 40. percben Fenyvesi II. Rákosihoz játszott, a balösszekötő két csel után,

mintegy 18 méterről a jobb alsó sarokba bombázott. 1:0.

Rákosi nagy lövése vezette be a II. féldőt, aztán majdnem egyenlített a Szombathely: Aczél kifutott a kapujából, de Stolcz átémelte a kapu fölé került. A 8. percben Molnár I. megsérült és nem is tudott tovább játszani. A Ferencváros nagy fölénybe került, irányította a játékot. A 25. percben a szombathelyi védelem le akarja állítani a zöld-fehérek Vargáját, de elszámították magukat és a fiatal csatár 14 méterről a lécz alá lött. **2:0.**

Győr-Debrecen 1:1 (1:1)

Győr: Barna — Kiss, Orbán, Tamás — Falotai, Adrián — Szaló, Morvai, Orosz, Povázsai, Keglovich. Debrecen: Jakab Varsányi, Gellér, Kovács — Juhász, Somodi — Németi, Puskás, Nagykaposi, Molnár, Bodai.

Végig esőben játszották a mérkőzést. A csúszós talajon nem is alakulhatott ki jó játék. Mindkét együttes a védelmet erősítette, és a kapuk előtere szinte bevehetetlennek bizonyult. A győriek fél óra eltelté után, felszabadulva a debreceniek nyomása alól, váratlanul gólt szereztek. Egy partbedobás után Morvai távoli, erős lövése

a jobb sarokba vágódott. 1:0.

A gól felrázta a debrecenieket, akik gyorsan egyenlítették. A 32. percben Puskás egy csel után a közepén kiugró Molnár elé talált, ő a kifutó Barna mellett

gurított a kapuba. 1:1.

A féldő eseménye volt még, hogy a 37. percben Puskás 30 méterrel küldött bombáját Barna vetődvé tölta szögletre. Szünet után tovább folytatódott a mezőnyben az egyenrangú küzdelem.

Tatabánya-MTK 2:1 (1:1)

MTK: Lanczkor — Keszel, Danszky, Jenei — Nagy, Palicskó — Major, Laczko, Vasas, Kuti, Szemesák I. Tatabánya: Gelei — Töröcsik, Hetényi, Szepesi — Kovács, Molnár — Rác, Blró, Dombai, Lahos, Pásztor.

Az elején a hazaiak támadtak, az MTK a 7. percben vezette az első támadást, Kúti azonban hibázott, Lahos óriási bombáját Lanczkor bravúrosan védte. Három percel később vezetéshez jutott az MTK. Szepesitől elvették a labdát, Kúti Majorhoz játszott, a fiatal jobbszélső jó iramban kapura húzott, s mintegy 18 méterről hatalmas lövéssel

a jobb felső sarokba küldte a labdát. 1:0.

A 26. percben Rác vitte fel a labdát, mintegy 22 méterről lövésre szánta el magát és jól eltalált labdája a bal kapufa mellett lapon a hálóba jutott. **1:1.**

Szünet után is a hazaiak játszottak frissebben és lendületesebben. Az MTK-n mintha a fáradtság jelei mutatkoztak

volna. A 26. percben Rác szögletűgása után Dombai 5 méterről

félmagasan a kapu középebe vágta a labdát. 2:1.

A hátralevő időben az MTK minden erejét összeszedve támadott.

Vasas-Dorog 5:2 (1:0)

Vasas: Varga — Bakos, Mésszóly, Sárosi — Sas, Berendi — Bozó, Kékési, Machos, Pál I., Ihász, Dorog: Ilku — Szücs, Lakat, Fellegi — Palmai, Takács — Karába, Kertes, Monostori, Szuromi, Oláh.

Érdekes, változatos játékkal telt el az első negyedóra, a védelmek egyelőre jól verték vissza a támadásokat.

A féldő egyetlen gólja is szabadrúgásból esett. A 23. percben Kékésit 20 méterre a kaputól Fellegi felvágta, Machos ravasz szabadrúgása a sorfalat megkerülve jutott a meglepett Ilku kapujának jobb oldalába. **1:0.**

Ihász góljával már 4:2-re vezetett a Vasas

Szünet után már az első percben egyenlített a Dorog. Kertes hátulról kapott labdát, megindult vele és kicszelezte a Vasas teljes védelmét, Vargát is, majd az üres kapuba lött. **1:1.** A 12. percben Sas—Machos-adogatásba a dorogi védők nem avatkoztak közbe. A labda a lesen álló Pál I-hez került,

a balösszekötő éles szögéből biztosan lött a bal alsó sarokba. 2:1.

Mindjobban játékba lendült a Vasas. A 22. percben Ihásztól Sas kapta a labdát, mintegy 25 méterre a kaputól. A szöke fedezet váratlanul rálőtt és a jól eltalált lövés nyomán mintha zsinóron húzták volna a labdát a jobb felső sarokba. **3:1.** Még egyszer fellángolt a vendégcsapat. A 24. percben baloldaltól szállt a Vasas kapuja elé a labda. A hazai védők tétováztak, Szuromi szemfülesen beugrott és

közelről a hálóba küldte a második dorogi gólt. 3:2.

Még egyenlíthetett volna a Dorog, de Monostori az üres kapu mellé lött, aztán a 30. percben újra a Vasas jött. Túzijáték alakult ki Ilku kapuja előtt, amelynek végén Ihász kapáslövésébe a dorogi kapus csak beleütni tudott és a labda a jobb kapufáról a hálóba került. **4:2.** A 38. percben Lakat és Fellegi játszadozott, fölénykedett az alapvonalnál, közben Ilku is kiindult a kapujából.

A labda Machoshoz pattant és a középcsatár továbbított az üres kapuba. 5:2.

Salgótarján-Szeged 5:0 (0:0)

Sal. BTC: Cserháti — Sándor, Ferencz, Oláh — Szojka, Menczel — Kriskó, Horváth, Taliga, Krajcsi, László, Szeged: Mészáros — Szabó, Portó, Kürtösi — Dezsöfi, Kóvári — Nemes, Reményik, Makral, Gilicz, Boros.

Az első szegedi támadás a 15. percben futott a pályán, a hazaiak csak szabálytalanság

árán tudták megakasztani és Szabó szabadrúgásból leadott nagy lövését Cserháti nehezen védte. Egy perc múlva Gilicz már csak a kapussal állt szemben, Cserháti eljéje futott és a szegedi balösszekötő a kapu fölé lött.

A II. féldő elején még idegesen játszott mindkét csapat, aztán a Szeged érthetetlen módon „összecsuklott”. A gólok sorsa a 13. percben kezdődött. Taliga szögletéről ivelte be a labdát és

Kriskó befeljelté. 1:0.

Három percel később Szojka Mencilhez játszott, a balfelezet 14 méterről a bal alsó sarokba lött. **2:0.** Egy-két szegedi próbálkozás után a 38. percben Taliga szabadrúgásból a jobb alsó sarokba lötte a labdát. Ez már 3:0. Egy perc múlva a balhátvéd Oláh tört előre és 17 méterről

a negyedik gólt lötte. 4:0.

Két perc múlva ismét Oláh kapott kedvet a góllövésre és

sikerült is neki: a kimozduló kapus fölött küldte a hálóba a labdát. **5:0.**

Pécs-Bp. Honvéd 2:2 (1:0)

Pécs: Zengő — Bendes, Kocsis, Csupák — Vajda, Halasi — Kovács I., Dunai I., Dunai II., Vári, Török. Bp. Honvéd: Takács — Marosi, Möriz, Dudás, Tussinger, Nógrádi — Nagy, Kisuczky, Komora, Tichy, Vági.

A pécsiek kezdtek jobban, mintegy negyedóráig a Bp. Honvéd csak védekezett. A 26. percben Möriz rosszul adta haza a labdát, Takács kiejtette és a szemfüles Dunai II. 10 méterről

az üres kapuba lött. 1:0.

Válaszképpen Nagy lapos lövése nyomán a kapufáról vágódott vissza a labda.

A 4. percben Csupák szabadrúgását Takács kiejtette és Vári a hálóba lötte a labdát. **2:0.** A vendégcsapat nem adta fel. A 21. percben a 16-oson belül Vági elé került a labda, aki nem hibázott. **2:1.** Dunai I. és Dunai II. kihagyott helyzetei után a 35. percben jobboldali Honvéd-támadás után Nógrádi 10 m-ről nagy lövéssel egyenlített. **2:2.**

Újpesti Dózsa-Komló 7:1 (3:0)

Újpesti Dózsa: Lung — Káposzta, Dr. Rajna, Várhidi — Solymosi, Szini — Lenkei, Göröcs, Bene, Kuharszky, Rossi. Komló: Bányász: Balogh — Komló, Szöcs, Jerabek — Perényi, Soós — Garal, Nagy B., Göncz, Bartulov, Iván.

Bene 12 perc alatt elért két gyors gólja — a második lesállításból esett — alaposan megzavarta a lelkes komlói csapatot. A lila-fehérek huszáros rohamokat vezettek, szinte érthetetlennek tűnt, hogyan kapott ki ez a csapat két hete Debrecenben 4:1 arányban...

A második 45 percben is élvezetes volt a játék, mindkét kapu többször forgott veszélyben. A Dózsa csatárai helycserékkel sokszor sakk-mattá tették a bányász-védőket, s végeredményben hét gólt rúgtak.

Az NB I. állása

1. Ferencv.	23	12	7	4	42:26	31
2. U. Dózsa	23	11	7	5	50:26	29
3. MTK	23	10	8	5	37:30	28
4. Bp. Honv.	23	10	7	6	46:30	27
5. Győr	23	10	5	8	36:30	25
6. Dorog	23	8	9	6	33:27	25
7. Pécs	23	7	9	7	29:29	23
8. Tatab.	23	8	7	8	24:26	23
9. Vasas	23	7	8	8	34:29	22
10. Szeged	23	8	6	9	14:33	22
11. Komló	23	6	9	8	24:34	21
12. Debrecen	23	5	9	9	27:43	19
13. Sal. BTC	23	6	4	13	27:35	16
14. Sz.-hely	23	3	5	15	15:40	11

Meglepo gyozelmek es vereségek a kiesés elleni harc jegyében az NB II-ben

KELETI CSOPORT	
Ganz-MÁVAG—Debrecen	0:0
EAC	0:0
Salg. DSE—Bp. Előre	1:0 (1:0)
Eger—SZVSE	3:1 (1:1)
Ozd—Szolnok	2:0 (0:0)
Nyíregyháza—Egyetértés	3:2
Borsodi B.—Diósgyőr	0:0
Kecskemét—Bp. Spartacus	1:1
Miskolc—Láng	1:1
1. Diósgyőr	27 16 8 3 48:17 40
2. Ozd	27 16 7 4 48:19 39
3. Miskolc	27 13 8 6 39:22 34
4. Nyíregyháza	27 12 8 7 42:39 32
5. Láng	27 10 10 7 37:36 30
6. Egyetértés	27 11 7 9 38:32 29
7. G.-MÁVAG	27 10 8 9 38:32 28
8. Borsodi B.	27 10 8 9 33:34 28
9. Bp. Spartacus	27 10 5 12 35:43 25
10. Eger	27 10 3 14 28:35 23
11. Szolnok	27 9 5 13 25:34 23
12. Kecskemét	27 6 10 11 27:30 22
13. SZVSE	27 7 7 13 31:49 21
14. Bp. Előre	27 9 2 16 32:44 20
15. DEAC	27 7 5 15 27:43 12
16. Salg. SE	27 6 7 14 24:43 19
NYUGATI CSOPORT	
K. Lombik—BVSC	2:0
Csepel—Budafok	3:0 (1:0)
Oroszlány—PVSK	3:2 (2:2)
Zalaegerszeg—EVTK	2:1 (0:0)
Kaposvár—B. Spartacus	2:1 (0:0)
Székesfehérvári—Szálitók	3:1 (2:0)
Cs. Autó—Mosonmagyaróvár	2:0
Dunaujváros—Győri MÁV-DAC	3:1
1. Csepel	27 20 5 2 62:17 45
2. Székhérvár	27 13 9 5 53:31 35
3. Dunaujv.	27 13 9 5 53:31 35
4. BVSC	27 14 6 7 40:33 34
5. Szálitók	27 11 8 8 32:26 30
6. Budafok	27 11 8 8 34:34 30
7. Győri MÁV	27 8 13 6 36:29 29
8. Oroszlány	27 9 11 7 44:37 29
9. B. Spartacus	27 8 10 9 29:35 26
10. PVSK	27 9 7 11 34:38 25
11. Z.-egerszeg	27 8 8 11 32:43 24
12. Mosonmagy.	27 6 11 10 33:39 23
13. EVTK	27 5 11 11 25:31 18
14. K. Lombik	27 6 4 17 22:56 16
15. Cs. Autó	27 7 1 19 27:43 15
16. Kaposvár	27 4 7 16 28:59 15

Női kézilabda-válogatottunk értékes győzelme a Kisstadionban

Magyarország — Szovjetunió: 7:5 (6:2)

Támad és gólt ér el a magyar csapat

A jó talajú Kisstadionban, 800 néző előtt, a jugoszláv Pupics szipjelére ebben az összeállításban kezdte a játékot a két csapat:

Magyarország: Pásztor — Hanus, Balogh, Kovácsné, Jóna, Szolkáné, Schmidtne, Csere: Romhányiné, Lengyel, Bakóné, Ignác.

Szovjetunió: Gromova — Sztrelnyikova, Juknovicsuta, Ignatyeva, Vuntesmavi, Tuljakova, Dobrova.

A szovjet lányok kezdtek, de Jóna dobott gólt, ahogy azt tőle megszoktuk, csavart

lövessel, háttal a kapunak. A szovjet lányok idegessége a mieinkre is átragadt és egyenlítették a piros mezés vendégek. Ekkor Jónának ismét erősítették és ötgólos vezetésre tettek szert. A féldő végén büntetővel szépített Dobrova.

A szovjet lányok megpróbálták a lehetetlent és 10 perc alatt 7:5-re feljötték. Az izgalmas hajrában a magyar csapat tartani tudta az eredményt és megérdemelten győzt.

A kézilabda-bajnokság

10. fordulójában csak a férfi csapatok mérték össze erejüket, mert Magyarország női válogatott együttese a Szovjetunióval mérkőzött.

A válogatott találkozó előtt rendezték meg a „kiesési” rangadót, a Vasas—Bp. V. Meteor mérkőzést. A Bp. V. Meteor jó játékkal feleltette kívárra a piros-kékeket. Meglepetésnek számít, hogy a bajnokság elején jól kezdő Martfű „cikézült” erejével. A múlt heti veresége után ismét pontot veszített, ezúttal otthonában, az U. Dózsaól. Eredmények: Bp. V. Meteor—Vasas 16:14, Debreceni Dózsa—Csepel 22:11, FTC—Elektromos 24:9, Martfű—U. Dózsa 18:18.

Arany „befurakodott az újpestiek közé

A Feriegyi repülőtér környékén bonyolították le Budapest 3 km-es, egyéni- és csapatversenyeket a kézilabda-bajnokságban. A női magyar élgárda nyeregbe szállt versenyen, amely így igen jó kiindulást adott az esélyesek számára. Talán csak Megyárdi magasabb teljesítménye számít megdöbbentésnek. Újpesti sikereket hozott a verseny, csak a csepeli Arany nem sikerült bekelekednie a Dózsások közé. A győzelmet 16:14-tal Mészáros (U. Dózsa) szerezte meg klubtársa, Török Gy. előtt. Utánuk a csepeli Arany következett, míg a 4. helyen komlói Dózsa versenyző, Stámusz futott a célvonalon.

Ragyogó küzdelem, 50 ezer néző a Városligetben Magyarország autós nagydíján

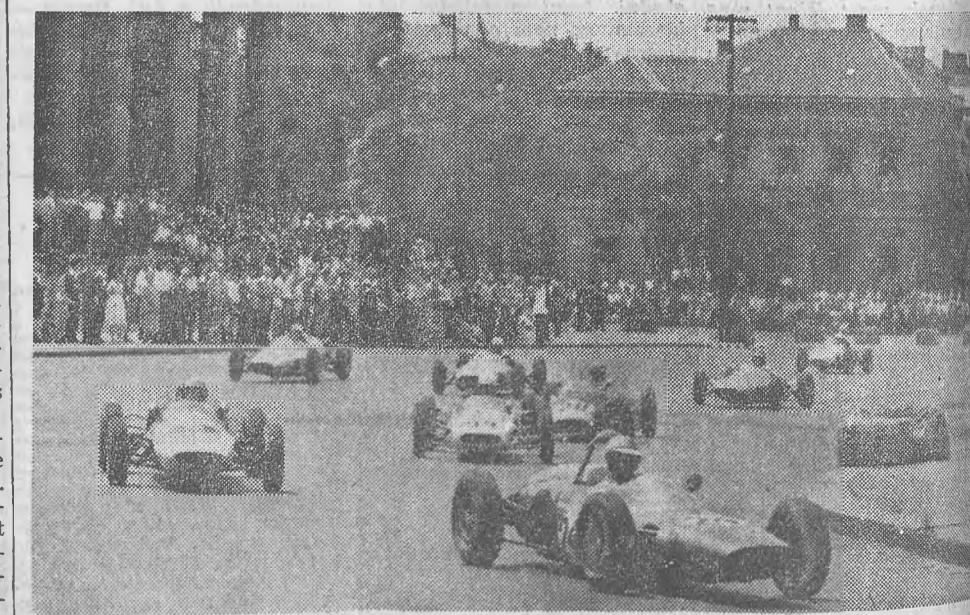
Tizenkét ország neves versenyzői indultak Forma Junior versenygépkocsikkal a magyar autós nagydíjért. Csak a belgák nem érkeztek meg.

A kiírás szerint két előfutamba (15—15 kör) és ezt követően a döntőre (25 kör) került sor a 4200 m-es körpályán. A döntőbe az előfutamok 8—8 versenyzője került. Az előfutamokban az esélyesek szerepeltek jól. Az első előfutamban ifj. Kurt Ahrens (NSZK) vezetett az első helyen 31:38.7 idővel, 119,3 km-es órátlaggal. Mögötte Rosquist, a svédke menője futott a célba 31:58.04-es idővel. Az NDK hétszeres bajnoka, Melkus, a 7. helyen végzett.

Izgalmas volt a második előfutamba is. Ebben a svéd P. Troberg nagy csatában nyert (32:07.62) a finn Curt Lincoln előtt (32:18.60). Lincoln az első körben megpörgött kocsijával, és az utolsó helyről nyomult fel a másodikikra. Kiss Ferenc és Sulyok István nem jutottak a döntőbe.

Üdítő zápor után 16 versenyző állt a döntő rajtjához, hogy megküzdjenek az autós Grand Prix-ért, a kb. 5 km-es távon. A döntő rendkívül érdekes, látványos, izgalmas versenyt hozott. Néhány kör után kialakult a sorrend, sajnos, az egyik esélyes, az előfutamat nyerő svéd Troberg

nélkül, akinek kocsija a döntő első körében megpördült, és az utolsó helyről már nem tudott felnyomulni. Sorra nyertek a köröket az ifj. Ahrens Cooper-je, és mögötte bombölt köröket körre a markatárs finn Lincoln és a svéd Rosquist ugyan csak Cooper-kocsija. (Az osztály Rindí, aki tíz körön át a második helyen volt, tényleg törés miatt kiesett a küzdelemből.) A 25 körös verseny a nagydíjat végül is ifj. Kurt Ahrens (NSZK) nyerte 56:25.47-es idővel, 111,6 km-es órátlaggal Curt Lincoln (Finnország) 56:48.05 és Rosquist (Svédország) 58:30.11 előtt.

A Grand Prix mezőnye a Hősök téri

Heti HÍRADÓ

(SAJTOSZEMLE)
Szerkesztő:
■ Szerkesztő bizottság
Kiadója:
■ Belügyminisztérium Bv.
Országos Parancsnoksága
Budapest VI., Lendvay utca
11—18
Bzika Lapnyomda